

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΔ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΜΑΪΟΥ 1957 | ΑΡΙΘ. 11

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Μεστὰ εἰς πολυσήμαντα καὶ ἐντυπωσιακὰ γεγονότα διέρρησαν αἱ πρόσφατοι ἡμέραι. Δὲν θὰ τ' ἀπαριθμήσωμεν. Καθ' ὅσον εἰς ὄλους εἶναι γνωστά. Ἀναφέρομεν μόνον, ὅτι ἄκρως δίστανται αἱ ἐπ' αὐτῶν γνώμαι. Καὶ ὅτι ἡ ἀντιδικία συνεχίζεται, ὅλοῦν ἀτυχῶς ἐκτεινομένη καὶ μὲ ἐπιδράσεις πᾶν ἄλλο ἢ εὐχαρίστους ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς μας ζωῆς.

Καὶ οἱ μὲν χαρακτηρίζουν τὰ γενόμενα ὡς ἱταμὰ πραξικοπήματα. Νομότυπα καὶ Ἐθνωφελῆ κατὰ πάντα τὰ διακηρύττον οἱ ἄλλοι. Καὶ τὸ προγονικὸν «μηδὲν ἄγαν» παραθεωρεῖται πανταχόθεν. Καὶ αἱ ἀντιθέσεις ὀξύνονται καὶ ἐκτραχύνονται, ἐνῶ κρισιμώτεροι καθίστανται ἀνά πᾶσαν στιγμὴν οἱ κυκλοῦντες ἡμᾶς κίνδυνοι..

*

Καὶ βεβαίως οὐδεὶς συνιστᾷ εἰς τοὺς οὕτω ὀξέως ἀντιγνωμοῦντας ἀδιαφορίαν καὶ σιωπὴν. Διότι οὐδὲν εἶναι ἀληθῶς ὀλεθριώτερον εἰς μίαν χώραν ἀπὸ τὸν πνευματικὸν ἀφοπλισμὸν τῶν πολιτῶν τῆς. Ἡ σιγὴ ἀνήκει εἰς τοὺς τάφους καὶ εἰς τοὺς τελματοδιαίτους ἐγγέλει. Ὅσοι πιστεύουν, ὅτι ἐπὶ Ἐθνικῶν ζητημάτων ἀκολουθεῖται ἐσφαλμένη γραμμὴ καὶ —ἀπὸ οἰανδήποτε σκοπιμότητα— σιωποῦν, καθίστανται ἀσφαλῶς συνεργοὶ εἰς τὸ διαπραττόμενον σφάλμα. Καὶ εἰς τὸν τόπον μας αὐτὸν ἔχει χυθῆ πολὺ πάρα πολὺ αἷμα, διὰ νὰ πραγματωθῆ καὶ διὰ νὰ περισωθῆ ἡ δημοκρατικὴ του διακωβερνήσις καὶ ἡ συναφῆς παρηγορία γνώμης.

*

Εἶναι ὅμως ἀπαράδεκτον, ἀλλὰ καὶ Ἐθνικῶς ὀλεθρία πᾶσα ὑπερβολή. Καὶ εἶναι, πιστεύομεν, ἀπολίτιστον νὰ λουιδωρῆται ὡς

ἀδαῆς δῆθεν «κτηνοτρόφος» ὁ ἔκτακτος ἀπεσταλμένος τοῦ Προέδρου τῆς μεγάλης Δημοκρατίας, ποὺ ἀποτελεῖ σήμερον τὸ Καπιτώλιον τῆς Ἐλευθερίας. Καὶ οἱ διοικοῦντες αὐτήν, τοὺς ἀγρόπνους φρουροὺς τῆς, ποὺ ὅπως αἱ ἱεραὶ ἐκεῖναι χῆνες τοῦ Ρωμαϊκοῦ Καπιτωλίου ὀσμίζονται τὸν κίνδυνον καὶ τοὺς νυκτοβατοῦντας ἐχθροὺς, καὶ ἀφυπνίζουν τοὺς ὑπνώττοντας μαχητάς.

Ὁ μέγας Περικλῆς, ὡς ὑψιστὸν αἶνον καὶ ὡς μίαν τῶν μεγίστων ἀρετῶν τῆς Ἀθηναϊκῆς Δημοκρατίας, διεκήρυξε τὴν ἰκανότητα τῶν πολιτῶν τῆς νὰ πολιτεύονται «Ἐν τοῖς αὐτοῖς, οἰκείων, ἅμα καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια. Καὶ ἑτέροις ἕτερα πρὸς ἔργα τετραμμένοις, τὰ πολιτικὰ μὴ ἐνδεῶς γινῶναι». Ἐλεγχος λοιπὸν, ναί. Λουιδωρία ὅμως, ὄχι. Διότι, ὅπου ἀπισχναίνεται ἡ ὀρθοτομοῦσα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας εὐπρέπεια, στερεοῦν οἱ ζωηφόροι χυμοὶ του καὶ ἀποβαίνει τελικῶς ἄκαρπον τὸ δένδρον τῆς Ἐλευθερίας. Οἱ δὲ πολῖται, τυφλούμενοι ἀπὸ τὰ πάθη καταπτοῦν σκοτοχαραεῖς ἀσπάλακες..

*

Σκληρὰ εἶναι ἡ Μοῖρα τῆς Ἑλλάδος μας. Ἡ θεία Πρόνοια ἠθέλησεν νὰ ζῶμεν εἰς τὰ ηὐλογημένα αὐτὰ μεσόμφορα τῆς Γῆς. Καὶ ὡς ῥόδον ἀληθῶς τῶν ἀνέμων ν' ἀνθίξῃ ἡ Φυλὴ μας μέσα εἰς τὸν πάμφωτον Μεσογειακὸν χῶρον, ποὺ γύρω του, μὲ περισσοτέραν σφοδρότητα παρὰ ὅπουδήποτε ἄλλοῦ, πνέουν ὅλα αἱ ἀνήσυχοι ἐπιδιώξεις καὶ ὅλοι οἱ δορυκτητορικοὶ δραματισμοὶ τῶν ἐκάστοτε ἰσχυρῶν.

Καὶ «ἀνω σχῶμεν τὰς καρδίας». Καὶ «πρόσχωμεν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν» τὴν ἁγίαν πρὸς τὴν Πατρίδα ἀναφοράν. Ἀλλοίμονον καὶ τρισαλλοίμονον, εἰάν τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλ-

λάδος μας πάυση ποτέ να είναι έδαφος σπάρ-
γους ήθικου και πνευματικής αλκῆς και ἀκα-
ταγωνίστου πατριωτικῆς εὐφυχίας. Θ' ἀπο-
φυλλισθῆ τὸ ρόδον, ὑπὸ τὴν λαϊλαπώδη ὀρμηὴν
τῶν ἀντιμαχομένων ἀνέμων. Καὶ - δὲν εἴ-
μεθα διόλου ὑπερβολικοὶ- ζόφος καὶ γνόφος
θὰ καλύψῃ τὴν Γῆν.

Διότι, τεραστία εἶναι ὄντως ἡ ἀνάπτυξις
τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ καταπληκτικὰ
τὰ ἐπιτεύγματά του. Ἄλλὰ καὶ ἀπροσμέ-
τρητον τὸ τοιγύρω μας ἠθικὸν χάος. Τὸ
νόημα τῆς Ἐλευθερίας, πού ἀποτελεῖ τὴν
πηγὴν τῆς ζωῆς μας, ἔχει θολωθῆ καὶ περιορί-
ζεται εἰς τὸ πολιτικὸν της μόνον σχῆμα. Ὁ
ἄνθρωπος παραθεωρεῖται ὡς ὑπερτάτη ἀξία.
Ἄγνοεῖται ἡ ἀλληλεγγύη τῶν ἀτόμων. Καὶ
ἡ ἀδελφσύνη καὶ ἡ ἀγάπη μεταξὺ τῶν λαῶν
τῆς Γῆς. Θετικὴ δὲ πρέπει νὰ εἶναι καὶ εἰς
τὴν περίστασιν αὐτὴν ἡ προσφορὰ τῆς Ἐλ-
λάδος μας καὶ γόνιμος ἢ συμβολὴ της διὰ
τὴν ταξινόμησιν τοῦ ἠθικοῦ καὶ πνευματικοῦ
αὐτοῦ γύρω μας χάους...

*

Πῶς ὁμως;

Μᾶς τὸ διεκήρυξεν ἤδη, μὲ Ἀρχαγγελικὴν
σάλπιγγα ὁ νέος μας Γενάρχης. Ὁ Σχολάριος.
«Φυλακτέον, ἀδελφοί, τὴν πί-
στιν, ἣν παρειλήφμεν». Καὶ ἡ
Ἱστορία ἀδιαφύστως πιστοποιεῖ, ὅτι ἡ τρις-
αγία μας Ὁρθοδοξία ὑπῆρξεν ἡ ἐννεάκρονος
πνευματικὴ Καλλιρρόη, πού κατήρδενε καὶ
καταρδεύει τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν μὲ τὰ ἐξαι-
σια ἐκεῖνα βιώματα, τὰ ὁποῖα κατέστησαν
τὴν μικρὰν μας πατρίδα, πρόμαχον πάντοτε
τῶν εὐγενεστέρων ἰδανικῶν, φεγγοβολῆν τῆς
Ἱστορίας καὶ ρεμβασμὸν τῶν ὑψηλοτέρων
πνευμάτων...

*

Καὶ ὅταν λέγωμεν Ὁρθοδοξίαν, δὲν ἐν-
νοοῦμεν ἀπλῶς τὰς δογματικὰς διαφορὰς,
αἱ ὁποῖαι μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὰς ἄλλας Ἐκ-
κλησίας. Ἄλλὰ βαθύτερον καὶ γενικώτερον,
τὴν διάφορον ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος
τῆς ζωῆς, καὶ τῆς ἐκπολιτιστικῆς πορείας
τῆς Ἱστορίας, ὅπως αὕτη ἔχει χαραχθῆ ἀπὸ
τὸ Ἑλληνοχριστιανικὸν πνεῦμα. Ὁ Χρι-
στιανισμὸς δὲν ἠλλοιώθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνι-
σμοῦ, ὡς ἀπετολήθη κάποτε νὰ λεχθῆ —
δυστυχῶς ἀτιμωρητεῖ. Ἄλλὰ τὰ Ἑλληνικὸν

πνεῦμα τὸν ἠρμήνευσε μεγαλοφυῶς. Καὶ διὰ
τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων κατέστησε τὴν
Θεανδρικὴν προσωπικότητα τοῦ Χριστοῦ, ὡς
τὸ δημιουργικὸν καὶ ζωοποιῶν κέντρον τῆς
Ἱστορίας. Καὶ εἶναι ἔργον ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων
τὸ «Πιστεύω» τοῦ κόσμου, διὰ τὸ ὁποῖον πρέ-
πει νὰ εἴμεθα ἐξίσου ὑπερήφανοι, ὅσον καὶ διὰ
τὸν Παρθενῶνά μας.

*

Πᾶσα ἄλλη λύσις τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ προ-
βλήματος ἐκτὸς αὐτῆς, τὴν ὁποῖαν ἔδωκεν εἰς
τὸν Κόσμον ἡ Ὁρθοδοξοῦσα καὶ πιστεύουσα
Ἑλλάς, ἀποτελεῖ διδασκαλίαν πεπλανημέ-
νην, ἐντὸς τῆς ὁποίας - ὡς ἀποδεικνύουν τὰ
πράγματα- ἀποναρκοῦται ὁ ἀκήρατος Χρι-
στιανισμὸς. Καὶ ἀποροῦνται ἡ ἐνεργὸς καὶ
δημιουργικὴ πορεία τοῦ ἀνθρώπου ὡς ὑπερ-
τάτης ἀξίας, καὶ ὡς «συνεργοῦ» τοῦ Θεοῦ,
διὰ τὴν Θέωσιν τῆς Ζωῆς.

Μὲ τὰ μυστικὰ αὐτὰ βιώματά της ἐποντο-
πόρησεν ἡ Φυλὴ μας διὰ μέσον τῶν αἰῶνων.
Καὶ δι' αὐτῶν ἐβεβαίωσε, κατὰ τρόπον ἐκ-
πληκτικόν, τὴν πρωτοπορειακὴν της παρου-
σίαν ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ τὴν σφραγίδα τῆς δω-
ρεᾶς της. Καὶ χάρις εἰς αὐτὰ—εἰς στιγμὰς
ἀνανήψεως—ἀνεκηρύχθη ἀπὸ τοὺς σημερινούς
της διώκτας Ἱέρεια τοῦ Χρέους καὶ Αἰμο-
δότεια τῆς ψυχορραγούσης τότε Ἐλευθερίας
τοῦ Κόσμου. Καὶ μὲ τὰ βιώματα αὐτὰ καὶ μὲ
κελαρῦζουσαν μυστικῶς εἰς τὰ βῆθη μας τὴν
πηγὴν τῆς Παραδόσεως, διειρηθήμεν ὄχι
μόνον ἀνέπαφοι ἀλλὰ καὶ ἐκπληκτικῶς δημι-
ουργικοὶ μέσα εἰς τὰ Στύγια σκότη πικρο-
τάτων βασάνων καὶ στυγερωτάτης δουλείας...

*

Καὶ ἡ «Ἐκκλησία», μετὰ συγκινήσεως ἀλη-
θῶς βαθείας, παρακολουθεῖ κατ' αὐτὰς τοὺς
διαπρεπεστέρους ἐκπροσώπους τοῦ πνευμα-
τικοῦ μας κόσμου, νὰ μάχωνται σθεναρῶς
κατὰ τοῦ ἀσυδότη «ἀποχρωματισμοῦ», ὁ
ὁποῖος μαστίζει κυριολεκτικῶς τὸ Ἔθνος
μας, ἀπεργαζόμενος τὴν βιολογικὴν ἀλλοί-
ωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ μας κοττάρου. Καὶ
νομίζομεν, ὡς τὸ μεγαλύτερον καὶ τὸ πλέον
παρήγορον ἐπίτευγμα τῶν τελευταίων αὐτῶν
καιρῶν, τὸ ὅτι ὁ λογικὸς Συντηρητισμὸς,
ἄοπλος μέχρι σήμερον, ἐξοπλίζεται φιλο-
σοφικῶς καὶ ἐπιστημονιμῶς καὶ ἀναγνωρί-

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ (*)

Ἀγαπητοὶ Σύνεδροι,

Ἐπιθυμῶ νὰ ἀπευθύνω χαιρετισμὸν πρὸς Ὑμᾶς, οἱ ὅποιοι μὲ τὴν ἔλευσίν Σας εἰς τὴν νῆσόν μας μᾶς ἐχαρίσατε μίαν ἰδιαίτερον συγκίνησιν καὶ χαρᾶν. Ὁ χαιρετισμὸς μου περικλείει τὰς εὐλογίας τῆς ὥραιας Ἑλληνικῆς Χριστιανικῆς μας Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι σύνθεσις τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος, πολιτισμοῦ ὠραιότητος καὶ σοφίας καὶ γνώσεως καὶ τοῦ Χριστοῦ ὡς λυτρωτικῆς δυνάμεως ἀπὸ τῶν πόνων καὶ του θανάτου, ὡς νικητοῦ τοῦ κακοῦ καὶ θριαμβευτοῦ ἐντὸς τῆς Ἀναστάσεως, ὡς ἀναδημιουργοῦ τῆς ζωῆς, ὡς πηγῆς ἀνακαινίσεως τῆς ὅλης Δημιουργίας. Τὸ κακὸν ὡς δυνάμις ἀρνήσεως, ὑπονομεύσεως καὶ φθορᾶς τῆς ζωῆς εἶναι διάχυτον ἐντὸς τῆς Κτίσεως, ἐκδηλοῦται εἰς μὲν τὴν βιολογικὴν σειρὰν ὡς ἀσθένεια καὶ ὡς θάνατος, εἰς δὲ τὴν ἠθικὴν γραμμὴν ὡς φθόνος, ὡς φόνος, ὡς πόλεμος. Αἱ δημιουργαὶ τοῦ πνεύματος εἶναι ἢ νίκη κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ ἐκ τῆς νίκης αὐτῆς προκύπτει ὁ πολιτισμὸς τῶν λαῶν.

Ἡ πρόοδος τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ὁ τεχνικὸς λεγόμενος πολιτισμὸς, εἶναι μία δόξα ποὺ φωτίζει τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους ἐπὶ τῆς γῆς. Αἱ δικαιοσύνη δὲ μὴ ἢ προαγωγή τῆς ἀλληλεγγύης ἀτόμων καὶ Ἐθνῶν, καὶ ἡ θεμελιώσις τῆς παγκοσμίου Εἰρήνης ἐπὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, ἐπὶ τῆς αὐτοδιαθέσεως καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐλευθεριῶν καὶ δικαιωμάτων, οὐσιαστικοποιῶν, ὁλοκληρώνουν τὸ νόημα τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐκαστος τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν κλίωσιν του, κατὰ τὰς θείας δωρεὰς ποὺ ἐγκλείει μέσα του, ἐκλέγει τὸν τομέα τῆς σταδιοδρομίας του. Ἡ σύνθεσις τῶν τιμίων ἐργασιῶν ὅλων δημιουργεῖ τὸν πολιτισμὸν τῶν λαῶν.

Ὑμεῖς ἐξελέξατε τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην. Ἡ ἐπιστήμη Σας, Κύριοι Σύνεδροι, εἶναι μία τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἡ δυσχερεστέρα μεταξὺ αὐτῶν. Καὶ ἡ φυσικὴ καὶ ἡ ἀνόργανος χημεία

(*) Προσφώνησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου εἰς τὸ Ἰατρικὸν Σύνεδριον, ὅπερ ἐγένετο ἐν Σάμῳ τῇ 25ῃ Ἀπριλίου 1957.

ζεταὶ ὡς ζωτικὴ καὶ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τοῦ Ἐθνους.

Διότι εἶναι ἡ πρώτη ἀληθῶς φορὰ, καθ' ἣν ὁ Συντηρητισμὸς — ὡς Ὁρθοδοξία — ἔπαυσε νὰ ἐντρέπεται ἑαυτὸν. Καὶ ὄχι μόνον ἀμύνεται. Ἀλλὰ καὶ ἀναγνωρίζεται ἡ ἀνάγκη τοῦ εὐρυτάτου καὶ ἀκοιμήτου καὶ παντοειδοῦς προπαγανδισμοῦ του ὡς Ἱστορικῆς ἀληθείας. Καὶ ὡς τῆς κατ' ἐξοχὴν Ἐθνοποιοῦ μας δυνάμεως.

ΘΕΟΔ. Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

καὶ αἱ μαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι στηρίζονται εἰς νόμους, τοὺς ὁποίους ἀναστηλώνει ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, ἡ ἐπιστημονικὴ μέθοδος, καὶ τοὺς ὁποίους ἀνευρίσκει εἰς τὴν σταθερὰν ἐπανάληψιν τῶν φαινομένων ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἐδκολώτερον προοιωνώσεται ἡ ἐκβάσις τῶν φαινομένων τῆς φυσικῆς, τῆς ἀνοργάνου χημείας καὶ τῶν μαθηματικῶν καὶ εἰς ἄλλα φαινόμενα καὶ μάλιστα εἰς τὰ τῆς ἀστρονομίας. Ἡ βιολογία εἰς τὴν λειτουργίαν της εἶναι πολύπλοκος. Οἱ νόμοι της εἶναι μᾶλλον νόμοι κατὰ προσέγγισιν, δὲν προβλέπεται μὲ ἀκρίβειαν ἢ ἐκβάσις τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς. Ἡ ζωὴ ὡς σύνολον, ὡς δρῶν παράγων, ὡς δυνάμις, συντονίζουσα ὅλας τὰς λειτουργίας τῶν ἐπὶ μέρος ὀργάνων τοῦ σώματος, εἶναι ἀσύλληπτος εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ἐπιστήμονος ἱατροῦ. Εἰς τὴν ζωὴν δὲν εἶναι φανερὰ ὅλα τὰ δεδομένα, διὰ νὰ συναχθῇ ἐξ αὐτῶν τὸ συμπέρασμα. Δὲν εἶναι ἀρκετὴ ἡ διαπίστωσις, ὅτι ἡ ζωὴ ὡς βιοχημεία εἶναι χημικὴ ἐκκρίσις τῶν κυττάρων καὶ φυσικὴ ἀφομοίωσις. Κατὰ τὸν σοφὸν ἐπιστήμονα χειρουργὸν ἱατρὸν Μαρίνον Γερουλάνον εἰς κάθε κύτταρον ἐνυπάρχει μία μυστικὴ δημιουργικὴ δυνάμις, ἡ ὁποία ὅμως εἶναι καὶ αὐτὴ ἀσύλληπτος ὑπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ λόγου. Αἱ νόσοι προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀδράνειαν τῆς δημιουργοῦ αὐτῆς δυνάμεως τοῦ κυττάρου, αἱ δὲ ἀπὸ τῆς θερμῆς πίστεως εἰς τὸν Θεὸν ἰάσεις, ποὺ ἐμφανίζονται ὡς θαύματα, εἶναι ἢ ἀπὸ τῆς συγκεντρώσεως τῶν ψυχικῶν δυνάμεων τῆς οὕτω λεγομένης ἱατρικῆς προσωπικότητος ζωογόνησις τῆς μυστικῆς δημιουργικῆς δυνάμεως τῶν κυττάρων τοῦ ἀσθενοῦτος ὀργάνου, ἢ ὁποία βάλλει ἔξω τὴν νόσον. Παράγοντες ἀσύλληπτοι ὑπὸ τῆς διανοίας τῶν σοφῶν, δρῶντες πρὸς κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ σωματικοῦ ὀργανισμοῦ, δὲν δύναται νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης. Ἐντεῦθεν τὰ ἱατρικὰ Συμβούλια πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀσθενείας ὅπου μᾶλλον ἢ ἐμπειρία τῶν ἱατρῶν, ἢ συσσωρευθεῖσα εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν των συγκρότησιν ὡς διαίθησις, γνωματεύει περὶ τῆς φύσεως τῆς νόσου, περιοριζομένη πάντοτε εἰς μίαν ὑποκειμενικὴν κρίσιν ὡς πρὸς τὴν διάγνωσιν τῆς ἀληθοῦς αἰτίας τῆς ἀσθενείας.

Ἐὰν ἀνεζητήσαμεν εἰς αὐτὰς τὰς σκέψεις νὰ τοποθετήσωμεν τὰς προσωπικότητάς Σας, τὸ ἐπράξαμεν, διὰ νὰ ἀναδείξωμεν τὴν σοβαρότητα καὶ τὰς δυσχερείας τοῦ ἐπιστημονικοῦ Σας ἔργου, διὰ νὰ κατανοηθῇ τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης Σας καὶ ἡ μεγάλη ἀποστολὴ Σας εἰς τὸν κόσμον. Ἡ ἐπιστήμη Σας ἀποσκοπεῖ νὰ λυτρώσῃ τὸν πονεμένον ἀνθρώπον, νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰς δυνάεις τῆς ἀσθενείας, ποὺ εἶναι προαγγέλματα τοῦ θανάτου. Μέσα εἰς τὸν πόνον τῶν ταλαιπωρουμένων ἀσθενῶν καὶ εἰς τὰς προσπάθειάς Σας πρὸς ἀπολύτρωσιν, πρὸς θεραπείαν, δημιουργεῖται μεταξὺ Ὑμῶν καὶ τῶν ἀρρώστων δεσμὸς βαθύτατος, δεσμὸς μεγάλης συμπαθείας καὶ

Ο ΦΑΝΑΡΙΟΦΕΡΣΑΛΩΝ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗΣ ΣΑΛΩΝΩΝ

Πληροφορίας, περί τοῦ Ἀρχιερέως Φαναριοφερσαλών Γερασίμου, ἐλαχίστας ἔχομεν τὸ ὄνομα τούτου ἀποσιωπᾶται ἐκ τῶν ἐπισκοπικῶν, τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας, καταλόγων, τῶσον ὑπὸ τοῦ Ν. Γιαννοπούλου¹, ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ, ἐκ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, Μητροπολίτου Ἰεζεκιὴλ Βελανιδιώτου².

Εἰδήσεις τινὰς περί τούτου παραθέτει ὁ Μυστακίδης.

Ἔτε δὴλ. κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1821 ἐπὶ πατριάρχου Κων/λεως Εὐγενίου Β' τοῦ ἀπὸ Πισιδείας (1821-1822) ὁ Φαναριοφερσαλῶν Δαμασκηνός, κατὰ προαγωγὴν, μετετέθη εἰς τὴν Ἱερὰν Μητροπόλιν Λαρίσης, τότε εἰς διαδοχὴν αὐτοῦ, ἡ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἀμέσως ἐξέλεξεν ὡς Ἀρχιερέα τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας τὸν Γεράσιμον, οὗτινος ὄμως ἡ, ἐν αὐτῇ, παραμονὴ δὲν διήρκεσε περισσότερον τῶν ἑπτὰ μηνῶν, ἐφ' ὅσον, κατ' Ἰούνιον τοῦ 1822, ἔχομεν ὑπόμνημα διαλαμβάνον «ὅτι ἐκ μέσου γενομένου τούτου δὴλ. τοῦ Γερασίμου, ἐτέθη ὁ προηγούμενος Ἰωακείμ»³.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ταχυτάτης, ἐν τῇ παροικίᾳ

1. Ν. Γιαννοπούλου: Ἐπισκοπικὸν κατάλογοι Θεσσαλίας, ἐν «Θεολογία» Τ. ΙΒ', σ. 139 καὶ 141.

2. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος Ἰεζεκιὴλ Βελανιδιώτου: Ἱερὰ Μητρόπολις Φαναριοφερσαλῶν διὰ μέσου τῶν αἰώνων αὐτόθι. Τ. Ζ', σ. 249.

3. Β. Μυστακίδου (ἐπιμελεία Γερ. Κονιδάρη). Ἐπισκοπικὸν κατάλογοι ἐν «Ἐπετηρὶς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν», ἔτ. 1936 Τ. ΙΒ', σ. 196.

ἐκτιμήσεως. Καμμία ἄλλη ἐπιστήμη εἰς τὴν ἄσκησίν της ἐντὸς τῆς Κοινωνίας δὲν ἐπιδορᾷ κατ' εὐθείαν εἰς τὴν καρδίαν τῶν συνανθρώπων ὅσον ἡ ἰατρικὴ, μάλιστα δὲ ἡ χειρουργικὴ, ἡ ὁποία ἐπιφέρει τὴν ἴασιν καὶ τὴν πλήρη ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας πολλὰς ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. Διὰ ταῦτα αἱ ἐπιστημονικαὶ Σας ἔρευναι, αἱ μελέται Σας ἐπάνω εἰς νόσους χρονίας δυσπαλλάκτους, ποὺ φθείρουν τὴν ζωὴν, σὰς ἀναδεικνύουν εὐεργέτας τῆς ἀνθρωπότητος, ὅταν ἀνακαλύπτετε τοὺς μυστικὸς νόμους τῆς ζωῆς, διὰ τὰ τοὺς ἐφαρμόζετε εἰς τὰς πονεμένας ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, ὅταν κατορθώνετε νὰ συλλάβετε τὸν μηχανισμόν τῶν βιοχημικῶν λειτουργιῶν, διὰ τὰ ἐξουδετερώσετε τὰ κρυπτόμενα ἐντὸς αὐτῶν νοσογόνα αἷτια φοβερῶν ἀσθενειῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων συντρίβονται πολλάκις ἐν μέσῳ πόνου καὶ ὀδυνῶν ὠρατὰ ἀναστήματα ἀνθρωπίνων υπάρξεων. Μεγάλῃ καὶ ἱερᾷ εἶναι ἡ ἀποστολὴ Σας εἰς τὸν κόσμον. Διὰ τοῦτο θερμῇ, θερμοτάτῃ εἶναι καὶ ἡ εὐχὴ, εὐχὴ ὅλων τῶν παρισταμένων καὶ ὅλων τῶν χριστιανῶν τοῦ νομοῦ μας, ὅπως ὁ Κύριος φωτίζη τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας Σας, δικαιώνη τὰς εὐεργετικὰς προσπάθειάς Σας καὶ τὸ ἱερὸν ἐπιστημονικὸν ἔργον Σας, πρὸς τὸ καλὸν τῶν ταλαιπωρουμένων ἐκ τῶν νόσων συνανθρώπων μας καὶ πρὸς δόξαν τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους.

† Ὁ Σάμου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ταύτῃ, ἀντικαταστάσεώς του, ὁ Γεράσιμος λόγῳ τῶν γενομένων τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, κατῆλθεν εἰς Πελοπόννησον, περί τοῦ ὁποίου ἐνδιαφερομένη ἡ Κυβέρνησις, ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν περί διορισμοῦ τούτου ὡς Τοποτηρητοῦ εἰς τὴν χηρεύουσαν ἐκκλησιαστικὴν, τῶν Σαλῶνων, περιφέρειαν, ὡς πιστοῦται ἐκ τῆς κατωτέρω αὐτῆς ἀποφάσεως.

α' Ἀριθ. 3810.

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Διατάττει

Α'. Ὁ Πανιερώτατος ἅγιος Φερσαλῶν κύριος Γεράσιμος διορίζεται Τοποτηρητῆς τῆς Ἀρχιερατικῆς καθέδρας τῆς ἐπαρχίας Σαλῶνων.

Β'. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας νὰ ἐνεργήσῃ τὴν διαταγὴν ταύτην.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 14 Αὐγούστου 1824

Ὁ Πρόεδρος

Γεώργιος Κουντουριώτης

Ἰωάννης Κωλέτης

Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης

Πανούτσος Νοταρᾶς

Ὁ προσ. Γ. Γραμματεὺς
Π. Ρόδιος»⁴.

Καὶ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Ἐκτελεστικοῦ τό, ἐπὶ τῆς Θρησκείας, Ὑπουργεῖον ἐκιοινοποίησε τῷ, ὡς εἴρηται, Γερασίμῳ, διὰ τοῦ, ὑπ' ἀριθ. 1735 καὶ ἀπὸ 20 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους, ἐγγράφου του, ἐν ᾧ διελάμβανε τὰ ἐξῆς:

« Ἡ Διοίκησις διὰ τὸ σεβάσιμον τῆς ἡλικίας σου, καὶ δι' ἣν ἐμπειρίαν ἔχεις εἰς τὰς προσπιπτούσας ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις, ἐξέδωκε διαταγὴν αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 3810, Αὐγούστου 14, διορίζουσαν τὴν πανιερότητά σου προσωρινὸν ἐκκλησιαστικὸν Τοποτηρητὴν τοῦ θρόνου Σαλῶνων.

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο συγκαίρον σπεύδει νὰ σοὶ εὐαγγελίσῃται τὴν, ἣν ἔλαβες, ἀγαθὴν ὑπόληψιν καὶ εὐνοίαν παρὰ τῆς Διοικήσεως καὶ τὸ ἐν ᾧ ἐκλήθης Ἀρχιερατικὸν ὑπόρρημα, μὴ ἀμφιβάλλον ὅτι θέλεις ἐπαγρυπνῆ εἰς τὴν καλὴν προστασίαν τοῦ ἐμπιστευθέντος σοι λογικοῦ ποιμνίου, εἰς τὴν εὐταξίαν τοῦ ἱερατείου, εἰς τὴν διὰ τῆς συχνῆς σου διδασκαλίας βελτίωσιν τοῦ χριστεπωνύμου λαοῦ, διδάσκων αὐτὸν τὴν εὐθύτητα τῶν ἱερῶν δογμάτων, τὴν σεμνότητα τῶν ἡθῶν, τὸ ἀνῆκον σέβας εἰς τὴν, τοῦ γένους, Διοίκησιν, τὴν προσήκουσαν εὐπέθειαν καὶ ὑπακοὴν εἰς τοὺς καλῶς ἤδη κειμένους νόμους τῆς πατρίδος, ἵνα μείζονος καὶ τελιοτέρως ἀξιοθῆς τιμῆς καὶ ὑπολήψεως παρὰ τῆς Διοικήσεως».

Ἄλλὰ καὶ ἡ, πρὸς τὸν κληρὸν καὶ λαὸν τῆς Ἐπισκοπῆς Σαλῶνων, ἀπολυθεῖσα, παρ' αὐτοῦ, ἐγκύκλιος ἀναφέρει τὰ κατωτέρω:

4. Β. Ἀτέση: Ἡ συμμετοχὴ τῶν κληρικῶν εἰς πολιτικὰς ὑποθέσεις ἐν «Ἐνορία» ἔτ. 1955, ἀριθ. φύλ. 195, σ. 96.

« Ἄριθ. 1736.

Πρὸς τοὺς εὐλαβεστάτους ἱερεῖς, τοὺς φιλευσεβεῖς προύχοντας, τοὺς γενναιοτάτους στρατηγούς καὶ λοιποὺς χριστιανοὺς τῆς ἐπαρχίας Σαλῶνων.

Ἡ θεοσύστατος καὶ θεοφροῦρητος, τῶν Ἑλλήνων, Διοίκησις πάντων τῶν τοῦ Γένους ἀγαθῶν, ὡς κοινῇ μήτηρ φροντίζουσα, πρὸ δὲ πάντων, ἵνα τὰ τῆς ἱεραῆς ἡμῶν καὶ ἀμέμπτου θρησκείας καλῶς διεξάγῃται, δὲν ἔλειψεν ἐξ ἀρχῆς τῆς συστάσεώς της νὰ ἐκλέγῃ καὶ τοὺς αὐτῆς ἀξίους προστάτας ἄνδρας ἐπαινουμένους μάλιστα διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ παιδείαν τους.

Ὅθεν, ἐπειδὴ ἐγνώρισεν ἀκριβῶς τὴν σεμνὴν καὶ ἐνάρετον διαγωγὴν καὶ τὴν ἀμέμπτου πολιτείαν τοῦ Πανιερωτάτου ἁγίου Φαναρίου καὶ Φερσάλων Κυρίου Γεράσιμου, ἐξέδωκε διαταγὴν αὐτῆς, ὑπ' ἀριθ. 3810, Αὐγούστου 14, διορίζουσαν τὴν πανιερότητα του ἐκκλησιαστικὸν τοποτηρητὴν τοῦ θρόνου τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

Ἰδεάζεσθε διὰ τοῦ παρόντος ἐπισήμου, τὴν ἐκλογὴν ταύτην καὶ τὸν διορισμὸν τῆς Διοικήσεως, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι θέλετε εὐχαριστηθῆ δεχόμενοι τὴν αὐτοῦ Πανιερότητα εὐμενῶς καὶ σεβόμενοι ὡς τέκνα ὑπακοῆς καὶ συνέσεως.

Τοιοῦτον λοιπὸν γινώσκοντες τὸν διαληφθέντα Πανιερωτάτου ἁγίου Φαναρίου καὶ Φερσάλων Κυρίου Γεράσιμον προσέρχεσθε εἰς αὐτόν, ὡς εἰς πνευματικὸν σας ποιμένα καὶ πατέρα· ἀνοίγετε τὰ ὄτα σας εἰς τὰς νοθεσίας του, πείθεσθε εἰς τὰς σοφὰς καὶ εὐαγγελικὰς διδασκαλίας του.

Πρὸς δὲ τούτοις οἱ μὲν ἱερεῖς παρέχετε εἰς αὐτὸν εὐχαρίστως τὰ ἐμβατοίκια, οἱ δὲ ἡγούμενοι τῶν, ἐν αὐτῇ τῇ ἐπαρχίᾳ, μοναστηρίων τὰ συνήθη φιλότιμα, οἱ δὲ λαϊκοὶ τὰς ζήτησις, τὰς προθέσεις καὶ εἴ τι ἄλλο ἀρχιερατικὸν δικαίωμα, διὰ νὰ ἐξοικονομῇ καὶ ἡ Πανιερότης του τὰ ἀναγκαῖα του ἔξοδα.

Οὕτω ποιήσατε, ἵνα ἡ, τοῦ θεοῦ, χάρις καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος γένηται μετὰ πάντων ὑμῶν.

Τῇ 22 Αὐγούστου 1824 ἐν Ναυπλίῳ.

Εἰς ἀπουσίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Θρησκείας

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Δανιὴλ Γεωργόπουλος ».

Συνεπεία τοῦ διορισμοῦ τούτου ἀναχωρήσας, ὁ Γεράσιμος, ἐκ Ναυπλίου μετέβη εἰς τὴν ἑδραν τῆς παροικίας ταύτης ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντα τοῦ Τοποτηρητοῦ αὐτῆς, ἐν τῇ ἐπιτελέσει τῶν ὁποίων ἀντιμετώπισεν ἀντιδράσεις, καὶ ἐκ μέρους αὐτῶν εἰσέτι τῶν κληρικῶν⁶, ἐν ἧ παρέμεινεν ἐπὶ μῆνας τινάς, καθ' ὅσον λόγῳ τῶν πολεμικῶν γεγονότων τοῦ 1825, ἐν τῇ Στερεᾷ Ἑλλάδι καὶ δὴ τῇ περιφερείᾳ τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης, ἠναγκάσθη, ἵνα κατέλθῃ καὶ αὐθις εἰς Ναύπλιον, διότι, ὡς πληροφοροῦμεθα, ἐκ τοῦ, ὑπ' ἀριθ. 8068 καὶ ἀπὸ 28ης Ἀπριλίου 1825, ἐγγράφου τοῦ Ἐκτελεστικοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας «οἱ ἐχθροὶ εἶχον εἰσβάλει εἰς τὰ Σάλωνα», ὃν ἠκολούθησαν καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς, εἰς ἀσφαλέστερον τόπον, καταφυγόντες.

5. Β. Ἀτέση, ἐνθ' ἀν., σ. 98 ὑποσημ. 2.

Ὁ Γεράσιμος ἐν τῇ ἐπιτελέσει τῶν Ἐξαρχικῶν αὐτοῦ καθηκόντων εἰργάσθη εὐσυνειδήτως· τοῦτο πιστοῦται ἐκ τῆς κατωτέρω ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας ταύτης πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Λατρείας, τῆς ὁποίας τὸ περιεχόμενον ἔχει ὡς ἀκολούθως:

« Πρὸς τὸ ἱερὸν Ὑπουργεῖον τῆς Λατρείας.

Οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας Σαλῶνων δεινοπαθῶς παρακαλοῦμεν τὸ ἱερὸν τοῦτο Ὑπουργεῖον, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐπαρχία μας διεσκορπίσθη ἐνθεν κακεῖθεν ἀπὸ τὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν εἰσβολὴν τῶν ἐχθρῶν καὶ ὁ Πανιερωτάτος Τοποτηρητῆς τῶν Σαλῶνων κύριος Γεράσιμος μετέβη εἰς Ναύπλιον καὶ εἶναι τῶν ἐνδεχομένων ὁ σεβάσμιος οὗτος δεσπότης μας νὰ δυσαρεστηθῇ καὶ νὰ ἀπέλθῃ εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν νὰ ὑποχρεώσῃ αὐτὸν ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ ἐνταῦθα, διὰ νὰ ποιμάνῃ τὸν λαὸν του, ἢ νὰ μένῃ αὐτοῦ, ἕως νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ ἀποδιώξωμεν τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν καὶ τότε νὰ μεταβῇ εἰς αὐτὴν ὡς ἦτον καὶ πρότερον.

Ὁ λαὸς καὶ ὅλοι οἱ ἐγκάτοικοι τῆς ἐπαρχίας μας ἔχουν μεγάλην εὐχαρίστησιν ἀπὸ τὸν δίκαιον τρόπον, τὸν ὁποῖον μετερχόμενος διοικεῖ τὸν λαὸν μας· ἡμεῖς ὅλοι ἔχομεν μεγάλην εὐχαρίστησιν ἀπὸ τὴν καλὴν καὶ δικαίαν ποιμαντικὴν του κυβερνήσιν.

Ὅθεν παρακαλοῦμεν θερμῶς τὸ ἱερὸν τοῦτο Ὑπουργεῖον νὰ μὴ μᾶς ὑστερήσῃ τοῦ τοιοῦτου σεβαστοῦ ποιμένος, ἀλλὰ νὰ μᾶς εὐσπλαγχνισθῇ νὰ τὸν διατάξῃ νὰ μένῃ ἕως νὰ λάβῃ τὴν διόρθωσιν ἢ ἐπαρχία μας καὶ τότε νὰ διαταχθῇ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτὴν.

Μένομεν εὐσεβάστως

Ἐν Περαχώρᾳ τῇ 2 Μαΐου 1825

Ὁ πατριώτης Πανουργιᾶς

Οἱ πατριῶται Σαλωνίται

ἔπονται αἱ ὑπογραφαί

».

Ἡ εἰσβολή, εἰς Πελοπόννησον, τοῦ Ἰμβραήμ πασᾶ καὶ ἡ, συνεπεία ταύτης δημιουργηθεῖσα σοβαρὰ, διὰ τὴν ἔκβασιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, κατάστασις ἤγαγε τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν ἀπόφασιν, ὅπως, πρὸς ἀντιμετώπισιν ταύτης, λάβῃ ἀνάλογα μέτρα· πρὸς τοῦτο, σὺν τοῖς ἄλλοις, ἀπέλυσε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Λατρείας τὴν κάτωθι αὐτῆς διαταγὴν. «Περίοδος Γ' Ἄριθ. 7999.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας.

Ἐπειδὴ εἰς τὸν παρόντα πόλεμον ὁ ἀγὼν εἶναι ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος.

Ἐπειδὴ ὄχι μόνον τὸ χρέος τῆς πατρίδος, ἀλλὰ καὶ τὸ χρέος τῆς υπερασπίσεως τῆς θρησκείας ὑπαγορεύει τὸν ἐξοπλισμὸν ὄλων, ὅσοι πιστεύουν εἰς Χριστόν. Διατάσσεται τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ διατάξῃ τοὺς πανιερωτάτους Ἀγιον Παροναξίας, Ἀγιον Φερσάλων, Ἀγιον Ρέοντος καὶ Πραστοῦ καὶ Ἀγιον Κομάνων καὶ τὸν Ἀγιον Τριπόλεως, διὰ νὰ περιέλθουν τὰς ἐπαρχίας Ἀργους, Τριπολιτζᾶς, Ἀγίου Πέτρου, Μιστρά, Λεονταρίου καὶ λοιπὰς, πρὸς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον, ἐπαρχίας, διὰ νὰ κηρύττουν καὶ νὰ παρακινοῦν τὸν λαὸν εἰς τὸ νὰ τρέξῃ κατὰ τῶν ἀπίστων, νὰ ἀγιάζου, νὰ εὐλογοῦν καὶ νὰ συνοδεύουν μετὰ τὰς, πρὸς Θεόν, ἱεσίας, τοὺς ὀπλοφόρους εἰς τὰ στρατόπεδα.

Οί ρηθέντες Ἀρχιερεῖς νὰ κινήσωσι διὰ τὰς διαληφθείσας ἐπαρχίας ὅσον τάχος, διὰ νὰ συντρέξουν εἰς τὴν ταχεῖαν ξεκίνησιν τῶν στρατευμάτων.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 26 Μαΐου 1825

Ὁ Ἀντιπρόεδρος
Γκίλιας Μπότασης
Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης
Ἰωάννης Κωλέτης.

Ὁ Γενικ. Γραμματεὺς
Α. Μαυροκορδάτος».

Τοῦτο, κατόπιν τῆς, ἀνωτέρω, ἀποφάσεως, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1696 καὶ ἀπὸ 27 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους, ἐντολῆς του, διέταξε τοὺς ρηθέντας Ἀρχιερεῖς, ἵνα ἀμέσως ἀναχωρήσωσιν, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐκκλήσεως τοῦ Ἐκτελεστικοῦ προσθέσαν, ὅπως ἀδιαταχθῶσιν πρὸς τοῦτο καὶ οἱ γνήσιοι κυριάρχαι καὶ Τοποτηρηταὶ καὶ παρακινήσωσιν τὸν λαὸν νὰ λάβῃ τὰ ὅπλα κατὰ τῶν ἀπίστων».

Μὴν περίπου ἀπὸ τότε παρήλθεν, ὅτε ὁ Γεράσιμος ὑποβάλλει πρὸς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον ἀναφορὰν, παρακαλῶν αὐτό, ὅπως, ἀχθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν περὶ ἐπιστροφῆς αὐτῶ, ποσοῦ 500 γροσίων χορηγηθέντων παρ' αὐτοῦ, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὸ ἐπαρχεῖον Σαλῶνων ἐστερεῖτο χρημάτων, πρὸς διατροφήν τοῦ αὐτοῦ στρατεύματος· ἰδοὺ δὲ τί ἀναγράφει αὐτῇ.

«Πρὸς τὸ σεβαστὸν Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας.

Κατὰ τὸν Μάρτιον μῆνα τοῦ παρόντος ἔτους, ὅταν τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα ἤλθον εἰς Σάλωνα καὶ ἠτοιμάζοντο ἐκεῖθεν κατὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς νὰ ἐκστρατεύσωσιν, τὸ ἐπαρχεῖον τῶν Σαλῶνων τῶν ἀναγκαίων (sic) ζωοτροφῶν ὑστεροῦμενον, καὶ τοῦ φροντιστοῦ ἀπόντος, ἐβιάσθη νὰ δανεισθῇ μερικὰ γρόσια πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν στρατευμάτων· τότε ἐδανείσθη καὶ παρ' ἐμοῦ 500 γρόσια διὰ προθεσμίας ἡμερῶν εἴκοσι· ἔκτοτε λοιπὸν τὸ ἐπαρχεῖον δὲν ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας τοῦ γρόσια διὰ νὰ μοι τὰ ἐπιστρέψῃ.

Ὅθεν ἐπιπόνως παρακαλῶ τὸ Σεβαστὸν τοῦτο ὑπουργεῖον νὰ καθυποβάλλῃ ὑπ' ὄψιν τῆς Σεβ. Διοικήσεως, ὅπου νὰ μοι δοθῇ ἐν ἀποδεικτικὸν ἀπὸ τὸ ταμεῖον διὰ νὰ τὰ λάβω ἐν τῷ προσήκοντι χρόνῳ· τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι εἰξεύρει φανερά τὴν βίαιόν μου φυγὴν ἐκ Σαλῶνων καὶ τὴν ἐκεῖ συμβᾶσαν μοι αἰσθαντικὴν ζημίαν· τὴν παρὰ τοῦ ἐπάρχου ὁμολογίαν ἀνὰ χεῖρας ἔχω καὶ χρεῖας καλούσης, ὁ ἴδιος ἐπάρχος εὐρίσκεται ἐδῶ καὶ ἄς ἐρωτηθῇ ταῦτα μὲν συνοπτικῶς, ἐγὼ δὲ μὲνω ἐν τούτοις, μ' ὄλον τὸ ἀνῆκον σέβας.

Ἐν Ναυπλίῳ, ἄωκε' Ἰουνίου κε'.

† Ὁ Φαναρίου καὶ Φερσάλων Γεράσιμος
Τοποτηρητῆς σαλῶνων»

Τὸ ἐν λόγῳ Ὑπουργεῖον διαβιβάζον τὴν ἀναφορὰν ταύτην, τοῦ ὑπ' ὄψιν Ἱεράρχου, πρὸς τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα, ἐπέλεγεν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 1918 καὶ ἀπὸ 27 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους, ἐγγράφῳ ὅτι, «Ἐγκλείεται ἀντίγραφον ἀναφορᾶς τοῦ Φαναρίου καὶ Φερσάλων Τοποτηρητοῦ Σαλῶνων Κ. Γερασίμου, παρ' οὗ πληροφορεῖται τὸ Σ. τοῦτο σῶμα, ὅτι ἡ Πανιερότης του περὶ τὴν 17 τοῦ

παρελθόντος Μαρτίου, ἐδάνεισεν εἰς τὸ ἐπαρχεῖον ἐκεῖνο γρόσια πεντακόσια, ἀριθ. γροσ. 500, ὡς καὶ ἡ ἀνὰ χεῖρας του καθ' αὐτὸ ὁμολογία τὸ ἀποδεικνύει, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ συμβῇ λιποταξία εἰς τὰ ἐκεῖσε στρατεύματα, μὴ ὄντος εἰσέτι τοῦ φροντιστοῦ τότε. Ἡ αἴτησις τῆς Πανιερότητός του φαίνεται νόμιμος, διὸ καὶ καθυποβάλλεται ὑπ' ὄψιν τῆς Σ. Διοικήσεως, διὰ νὰ ἀποφασίσῃ καὶ περὶ αὐτῆς τὸ δέον».

Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ εὐρισκόμενος καὶ ἐκτελῶν, τοῦ Ὑπουργείου τῆς Θρησκείας, ἐντολὰς «διετάρχη ὁ πατριώτης Μητροπολίτης Φερσάλων καὶ Φαναρίου Τοποτηρητῆς Σαλῶνων» ὅπως «τελέσῃ μνημόσυνα ὑπὲρ τῶν πεσόντων εἰς Νεόκαστρον καὶ Ἀβαρίνον, Ἀναστασίου Τσαμαδοῦ, Ἀναγνώστου, Παπαγεωργίου, Εὐθυμίου Εὐδή, Βασιλείου Χορμόβα, Μήτρου Μποτατίου, Κώστα Βασιλείου καὶ λοιπῶν ἀξιωματικῶν, στρατιωτῶν καὶ ναυτῶν».

Ἐκτὸς ὅμως τῶν διαφορῶν, ὧν ἐτέλει, ἱεροτελεστιῶν ἐν τοῖς ναοῖς τῆς πόλεως ἐκεῖνης, μετεῖχε πολλῶν ἐπιτροπῶν πρὸς διευθέτησιν ἀνακυπτόντων ζητημάτων· οὕτως ἐνετάλη παρὰ τοῦ Ὑπουργείου α) ὅπως μετὰ τοῦ Καρύστου Νεοφύτου Ἀδάμ μελετήσωσιν τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἀρραβῶνων (τῶν Εὐρωπαίων Ἀνδρονίκου Παπᾶ Ἀργύρη) οὐτινος ἡ θυγάτηρ ἐπρόκειτο, ἵνα ἔλθῃ εἰς γάμου κοινωνίαν μετὰ τοῦ Χρήστου Σαμαρτζῆ (ἀριθ. διαταγῆς 2394/19-8-825) καὶ ἐκφέρωσιν τὴν γνώμην, διατυπωθεῖσαν ἐν τῇ, ἀπὸ τῆς 25ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους, ἀναφορᾶς αὐτῶν, ἐν ᾗ υπογράφει ὡς «Φαναρίου καὶ Φερσάλων Γεράσιμος Τοποτηρητῆς Σαλῶνων». β) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1492/12-5-825, τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου, ἐντολῆς, διετάρχη, ἵνα μετὰ τῶν, Ἄρτης Πορφυρίου, Καρύστου Νεοφύτου ἐπιληφθῶσι τῆς ὑποθέσεως τῆς διαφορᾶς τῆς Σοφίας Οἰκονόμου καὶ Κ. Κωστῆ. γ) Μετὰ τῶν Ἄρτης Πορφυρίου, Τριπόλεως Δανιὴλ καὶ Κομάνων Εὐγενίου ἐμελέτησε καὶ ἐξέφερε τὴν γνώμην, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ, τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, μέλη, ἐπὶ τοῦ ζητήματος «τοῦ χωρεπισκόπου ἱερέως Κέας Βασιλείου Κοζανίδη».

Κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1825, τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας γνωρίζει πρὸς αὐτόν, ὡς Τοποτηρητὴν τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3121 καὶ ἀπὸ 13ης Ὀκτωβρίου, ἐγγράφου του ὅτι «ὁ ἱερολογιώτατος διάκονος Ἰωσήφ⁶ διωρίσθη γενικὸς ἐπιστάτης τῶν Ἐκκλησιαστικῶν εἰσοδημάτων» τῆς, περὶ ἧς ὁ λόγος, παροικίας, μετὰ τῆς παρακλήσεως, ἵνα «συνδιασκέπτεται μετὰ τοῦ εἰρημένου Γενικοῦ ἐπιστάτου περὶ πασῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων», οὐτινος ὅμως ἡ ἰδιότης αὕτη δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ «λόγῳ δυστυχίας τῶν κατοίκων ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἐχθρῶν», συνεπεῖα τῆς ὁποίας διετάρχη ὁ Ἰωσήφ (ἀριθ. Ὑπουργικοῦ ἐγγράφου 3466/6-1-825), ἵνα ἀπέλθῃ ἐξ αὐτῆς.

Ὁ Γεράσιμος διὰ μέσου τῆς ἐξελιξέως τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐμφανίζεται Ἱεράρχης, διὰ πολλῶν ὠραίων ἀρ-

6. Τὸ ὑπουργικὸν ἐγγράφον δὲν ἀναφέρει τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ· νομίζομεν ὅμως ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Λατρείας Ἐπισκόπου Δαμαλῶν, Ἰωσήφ Κωνσταντινίδου τοῦ μετὰ ταῦτα Ἐπισκόπου Γυθείου, ὁ ὁποῖος ἐχρημάτισεν ἠγούμενος καὶ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Δαμαλῶν.

χῶν, περιχοσμούμενος παρὰ τὰς περιπετείας αὐτοῦ· οὕτω προσφέρει, ὡς δωρεάν, πεντακόσια γρόσια, διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ, ὡς σημειοῦται εἰς τὴν κατωτέρω αὐτοῦ ἀναφορὰν.

« Σεβαστῇ Διοίκησιν

† Ὁ ὑπογεγραμμένος βλέπων ὅτι ἡ ἀνθρώπις τῆς γλυκυτάτης πατρίδος μας Ἑλλάδος εἶναι τὸ τακτικόν, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ καταδαμάσῃ τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ ματαιώσῃ ὅλα του τὰ σχέδια· λοιπὸν χρέος ἀπαραίτητον εἶναι κάθε καλοῦ πατριώτου νὰ συνεισφέρῃ τὸν ἑαυτὸν του ἢ τὸν ἐπιφαλέστερον τρόπον του διὰ τὸ τακτικὸν πρὸς ἀνθρώπῳ τῆς πατρίδος.

Ἐπειδὴ δ' ἐμὲ οὔτε τὸ ἐπάγγελμα οὔτ' ἡ ἡλικία μου συγχωρεῖ νὰ συγκαταταχθῶ εἰς τὸ σύνταγμα, προσφέρω διὰ τὸ ἔθνος μου, γρόσια πεντακόσια Νο 500 ἀποβλέποντα ἐνὸς μηνὸς μισθοῦς εἴκοσι στρατιωτῶν καὶ παρακαλῶ νὰ τὰ δεχθῆ ὡς τὰ δύο λεπτὰ τῆς χήρας.

Μένω δὲ μ' ὅλον τὸ ἀνήκον σέβας

Ἐν Ναυπλίῳ, αὐκός. Μαρτίου β'.

† Ὁ Φαναρίου καὶ Φερσάλων Γεράσιμος
Τοποτηρητῆς Σαλῶνων.

Περιμένω διαταγὴν τῆς ἐγχειρήσεως».

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα, τὴν προσφορὰν ταύτην τοῦ Ἀρχιερέως τούτου ἀποδεξάμενον, γράφει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ὁρησκείας τὰ ἑξῆς.

«Περίοδος Γ'. Ἀριθ. 1240.

Προσωρινῇ Διοίκησιν τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ὁρησκείας.

Ὁ Φαναρίου καὶ Φερσάλων κύριος Γεράσιμος τοποτηρητῆς Σαλῶνων καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις συνεισέφερε διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πατρίδος, καὶ ἤδη καθὼς ἡ ἐγκλειστος ἀναφορὰ του διαλαμβάνει, προσφέρει γρόσια πεντακόσια διὰ νὰ χρησιμεύσουν εἰς πληρωμὴν ἐνὸς μηνὸς μισθοῦ εἴκοσι τακτῶν στρατιωτῶν. Διὰ τοῦτο διορίζεται τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν εὐχαριστήριον ἔγγραφο, καὶ διὰ τὰ ὅσα ἐπρόσφερε προλαβόντως καὶ τὰ ὅσα προσφέρει ἤδη, καὶ νὰ τὸν διατάξῃ νὰ ἐγχειρήσῃ τὰ ρηθέντα πεντακόσια γρόσια εἰς τὴν, ἐπὶ τῆς ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν οἰκιῶν, ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ χρησιμεύσουν διὰ τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον προβάλλει.

Τῆ 2 Μαρτίου 1826 ἐν Ναυπλίῳ.

Ὁ Πρόεδρος

Πανοῦσος Νοταρᾶς

Ἄλλ' ἰδοὺ καὶ τὸ ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου πρὸς αὐτόν.

α' Αριθ. 4355.

Πρὸς

Τὸν Πανιερώτατον ἅγιον Φερσάλων καὶ Φαναρίου.

Διευθύνθη πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἀναφορὰ σου, ὑπ' ἀριθ. 1240 τοῦ Σ. Βουλευτικοῦ Σώματος· παρατηρεῖ ἐν αὐτῷ τὸν, πρὸς τὴν πατρίδα, ζῆλόν σου καὶ ὑποδέχεται τὴν, τῶν 500 γροσίων, προσφορὰν σου εἰς τὸ τακτικόν, ὡς προσφορὰν εὐώδη ἐκ τῶν πατριωτικῶν σου φρονημάτων.

Σὲ ἀνταμείβει ἡ πατρὶς φρονηματεία διὰ τοῦ ὑπουρ-

γείου τούτου μὲ εὐχαριστίαν ἱκανὴν καὶ εὐχεται νὰ γένουν καὶ ἄλλοι μιμηταὶ σου, διότι χαρίζεται εἰς τὴν πατρίδα, ὅχι βέβαια μὲ σκοπὸν διὰ νὰ λάβῃς ἀπ' αὐτὴν ἄλλο τι εἰμὴ διὰ νὰ φημισθῆ τῆς προαιρέσεώς σου, ἢ ἀγαθοεργία.

Διὰ ταῦτα καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο, ὡς, ἀπὸ μέρους τῆς Σ. Διοικήσεως ἐγχειρίζεται τοῦτο τὸ ἐπίσημον ὡς πρωτόλιον τῆς πατριωτικῆς προσφορᾶς σου· προσκαλεῖ δὲ τὴν Πανιερότητά σου κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν διαταγὴν τοῦ Σ. Βουλευτικοῦ Σώματος νὰ ἐγχειρίσῃς τὰ 500 γρόσια εἰς τὴν, ἐπὶ τῆς ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν οἰκιῶν, ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ χρησιμεύσουν ὡς ἡ ἐφεσίς σου.

Τῆ 3 Μαρτίου 1826 ἐν Ναυπλίῳ.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ὁρησκείας

† Ὁ Δαμαλῶν Ἰωνᾶς

Ὁ Γ. Γραμματεὺς

Ἰωάσαφ Βυζάντιος».

Παραλλήλως δέ, διὰ ταῦτοχρόνου, ὑπ' ἀριθ. 4356, τοιοῦτου «πρὸς τὴν, τῆς ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν οἰκιῶν, ἐπιτροπὴν» πληροφοροῦται («ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη τὴν φιλότιμον προσφορὰν ὁποῦ ἡ πανιερότης του δηλ. ὁ Φαναριοφερσάλων, προσφέρει εἰς τὸ τακτικὸν γρόσι. 500. Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἠὲχαρίστησε καὶ ἔσπεψε διὰ τῶν ἀξίων ἐπαίνων τὸ φρόνημα τοῦ Ἱεράρχου, ἅμα δὲ προσκαλεῖται καὶ τὴν ἐπιτροπὴν νὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν πανιερότητά του αὐτὴν ταύτην τὴν προσφορὰν τῶν 500 γροσίων καὶ νὰ γνωστοποιήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο συγχρόνως περὶ τῆς παραλαβῆς των διὰ νὰ ἀποκριθῆ πρὸς τὸ Σ. Βουλευτικὸν Σῶμα ὡς ἀπαιτεῖ ἡ τάξις». Ἐπειδὴ ὅμως, καίτοι παρήλθον 26 ἡμέραι, ἀφ' οὗτου ἀπεστάλη ἡ διαταγὴ αὕτη, ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἀτήνησε, διὰ τοῦτο τὸ Ὑπουργεῖον ἐπανερχόμενον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως γράφει αὕτῃ, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4548/28-3-826 ἐγγράφου του «νὰ λύσῃ τὴν σιωπὴν καὶ νὰ πληροφορήσῃ τακτικῶς, τὴν, τῶν διαληφθέντων γροσίων, λῆψιν διὰ νὰ ἀκολουθῆ τακτικώτερον τὰ χρέη του», ἥτις διὰ τῆς, ἀπὸ 30 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους, ἀναφορᾶς τῆς γνωρίζει αὐτῷ, ὅτι ἐλήφθη τὸ ποσὸν τῆς προσφορᾶς τοῦ Γερασίμου, καὶ ἦν, τῆς ὑποθέσεως διεκπεραίωσιν διεβίβασεν αὐθημερὸν εἰς τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα.

Οἱ περισσότεροι τῶν κατοίκων τῆς Ἐπισκοπῆς Σαλῶνων λόγῳ τῶν πολεμικῶν ἀτυχῶν γεγονότων τῆς, ὑπ' ὄψιν, περιόδου κατέφυγον εἰς τὴν Σαλαμίνα, ὡς ἐπραξάν τοῦτο καὶ ἄλλοι τῆς Εὐβοίας καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος· ὑπὲρ τούτων προνοῶν ὁ Γεράσιμος ἔγραψε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον παρακαλῶν αὐτό, ἵνα ἐπιτρέπη τούτῳ καὶ μεταβαίνη εἰς τὴν νῆσον ταύτην, ὑποβαλὼν τὸ κάτωθι αὐτοῦ ἔγγραφο.

« Πρὸς τὸ ἔξοχον Ὑπουργεῖον τῆς Ὁρησκείας.

† Οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας μου σάλανα κατέφυγον εἰς σαλαμίνα καὶ κατοικοῦσιν ἐκεῖ ἐξ αἰτίας τῶν πολλῶν ἐχθρικῶν φόβων διὰ τε ξηρᾶς καὶ θαλάσσης· λοιπὸν ἀπεφάσισα καὶ γῶ, ἵνα ὑπάγω εἰς σαλαμίνα, ὅπου τὰ πρόβατα καὶ ὁ ποιμὴν· λοιπὸν παρακαλῶ τὸ ἔξοχον τοῦτο ὑπουργεῖον νὰ μοὶ δώσῃ διαταγὴν, ἵνα ἐπισκέπτωμαι καὶ θεωρῶ κάθε ἐκκλη-

σιαστικήν υπόθεσιν, ιερουργῶν ἅμα καὶ ἐκτελῶν ἅπαντα τὰ ἀρχιερατικὰ χρέη πρὸς τοὺς ἐπαρχιώτας μου εὐρισκομένους εἰς Σαλαμίνα, καὶ ἂν ἐξ ἐναντίας ἤθελα ν' ἀναχωρήσῃ νὰ ἔχω τὴν ἄδειαν νὰ ἀφίνω ἐπίτροπόν μου εἰς τὰ πρόβατα τῆς ἐπαρχίας μου· ὑπόσχομαι δὲ ἵνα μὴ ἀνακατεῦθω παντάπασιν εἰς τὰ τοῦ ἁγίου Μενδενίτζης πρόβατα, οὔτε εἰς ὑπόθεσιν ἀρμόζουσαν τῇ πανιερότητι αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον εἰς τῶν ἐπαρχιωτῶν μου τὰς ὑποδείξεις· οὕτω παρακαλῶ καὶ μένω εὐσεβᾶτως.

Ἐν Ναυπλίῳ, αὐγῆς Μαρτίου κς'.

† Ὁ Φαναρίου καὶ Φερσάλων Γεράσιμος καὶ Τοποτηρητῆς Σαλώνων».

Δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν σχετικὴν, τούτου, ἀπάντησιν· ὑποθέτομεν ὅμως, ὅτι αὐτὴ θὰ ἦτο καταφατικὴ, τοσοῦτω μᾶλλον, καθ' ὅσον τοῦτο εἶχεν ἐγκρίνει ὁμοίως παρακλήσεις τῶν, εἰς Σαλαμίνα, καταφυγόντων προσφύγων Ἀρχιερέων Θηβῶν Παΐσιου καὶ Καρύστου Νεοφύτου.

Ἄρα γε οὗτος ἐξηκολούθει καὶ μεταγενεστέρως ἐπιτελῶν τὰ καθήκοντα ταῦτα; δὲν γνωρίζομεν· πάντως διὰ τοῦ, ἀπὸ 6 Ὀκτωβρίου 1829 διατάγματος, Τοποτηρητῆς τῆς, ὑπ' ὄψιν, ἐπαρχίας διωρίσθη ὁ πρ. Μενδενίτζης Γρηγόριος'.

† Ὁ ΠΙΡΩΝ ΔΗΜΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

7. Οἱ κάτοικοι δηλ. τῆς περιφέρειας ταύτης στερούμενοι Ἀρχιερατικῆς ἐποπτείας ὑπέβαλον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀναφορὰν, ἣς τὸ περιεχόμενον ἔχει ὡς ἀκολουθῶς, τὴν τοποθέτησιν τοῦ πρ. Μενδενίτζης Γρηγορίου, ὡς Ἐκκλησιαστικοῦ Τοποτηρητοῦ, ἐξαιτούμενοι.

« Πρὸς τὴν Σ. Κυβέρνησιν !
Ἡ ἐπαρχία τῶν Σαλώνων καὶ ἄλλοτε διὰ τῆς Δημογεροντίας μας, ἀνέφερε διὰ τὴν κακὴν διαγωγὴν καὶ τὸν ἀχρεῖον τρόπον τοῦ, κατὰ διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν μας ἀποβληθέντος Δεσπότη, Ἀθηνῶν, Λεβαδείας καὶ Σαλώνων, παρακαλοῦσα νὰ διορισθῇ ἄλλος εἰς τὴν πατρίδα μας, ἀλλὰ διὰ τῆς τότε περιστάσεως ὁ Σ. Κυβερνήτης μας δὲν ἐνέκρινε τοῦτο· καὶ ἤδη μείνασα χηρεύουσα καλοῦ, κἀγαθοῦ ποιμένου, γνωρίζουσα δὲ καὶ ὅτι εἶναι πολλὰ ἀναγκαῖος εἰς αὐτὴν Δεσπότης, μάλιστα εἰς τοιαύτας περιστάσεις, καὶ ἔχουσα πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν καλὴν διαγωγὴν, τὸν ἐνάρετον καὶ θεοσεβῆ τρόπον καὶ τὸ σφόν τοῦ πανιερωτάτου πρώην Μενδενίτζης κυρίου Γρηγορίου, παρακαλεῖ διὰ τῆς παρούσης τὴν Σ. Κυβέρνησιν, ὥστε νὰ συγκατανεύσῃ νὰ μᾶς ἀποστελῇ τὸν εἰρημένον Δεσπότην εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας.

Εὐέλπιδες ὄντες εἰς τὴν δικαίαν μας ταύτην αἴτησιν, δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι θέλομεν ἐπιτύχει τοῦ ποθομένου Δεσπότη, δι' οὗ θέλομεν παρακαλεῖ τὸν Ὑψίστον διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ἐξοχωτάτου Κυβερνήτου μας.

Ἐποσημιούμεθα μὲν τὴν ἐξαίρετον ὑπόληψιν.
τῇ 12 Αὐγούστου 1829.

Οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας τῶν Σαλώνων.
ἔπονται τριάκοντα ὑπογραφαί»

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας Ν. Σηπλιάδης τὴν αἰτησὴν τούτων διεβίβασε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 18308/31/8/829, ἐγγράφου τοῦ πρὸς «τὸν κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα ἔκτακτον ἐπίτροπον», «διὰ νὰ ἐξετάσῃ καὶ γνωμοδοτήσῃ», ὅστις ἀπαντῶν διὰ τῆς, ὑπ' ἀριθ. 232/26-9-829, ἀναφορᾶς τοῦ λέγει ὅτι «Ἐἰς τὴν σημερινὴν συνέλευσιν τῶν μερικῶν Δημογερόντων τῆς ἐπαρχίας Σαλώνων, διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπαρχιακῆς Δημογεροντίας, προσεκλήθη κατὰ τὴν ἐσώκλειστον ὑπ' ἀριθ. 6505 διευθυνθεῖσαν μοι παρὰ τῆς Γ. Γραμματείας ὑπ' ἀριθ. 18308 ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Σαλώνων, καὶ ὁ ἱερός κληρὸς ταύτης τῆς ἐπαρχίας, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐπληροφορήθη, ὅτι τὰ θρησκευτικὰ, κατ' αὐτὴν τὴν ἐπαρχίαν, εἶναι διόλου ἡμελημένα καὶ δέονται ἐπιμελείας καὶ διευθύνσεως ἀρχιερατικῆς.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Ὁ ΠΡ. ΕΛΑΣΣΟΝΟΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (†)

Ὁ ἀποθανὼν τῇ 25ῃ παρ. μηνὸς Μητροπολίτης πρ. Ἐλασσόνος Καλλίνικος Λαμπρινίδης, ἐγεννήθη τῷ 1881 ἐν Ἐξ Μαρμάρους Κωνσταντινουπόλεως. Τὴν μόρφωσιν αὐτοῦ ἔλαβεν ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ καὶ ἐν τῇ Ἱ. Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης, ἐξ ἧς ἀποφοιτήσας τῷ 1906 ἐχειροτονήθη εἰς διάκονον. Ἐν ἔτει 1914 ἐχειροτονήθη εἰς πρεσβύτερον, ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντα τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου ἐν τοῖς Οἴκουμ. Πατριαρχείοις, τῷ δὲ 1918 ἐξελέγη Μητροπολίτης Κρήτης. Τῷ 1922 καταφυγὼν ὡς πρόσφυξ εἰς Ἑλλάδα ὑπηρέτησεν ἐν Πειραιεὶ ὡς Ἀρχιεπισκοπικός Ἐπίτροπος μέχρι τοῦ ἔτους 1924, ὅτε ἐξελέγη Μητροπολίτης τῆς

Ἱ. Μητροπόλεως Ἐλασσόνος. Τῷ 1955 ἡ κατατρυχουσα αὐτὸν ἀσθένεια ἠνάγκασε τοῦτον ὅπως ὑποβάλλῃ τὴν παραίτησίν του, ἣν καὶ ἀπεδέχθη ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Παρητημένος ὁ μεταστάς ἐφησύχαζεν ἕκτοτε μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου του. Ἡ κηδεῖα αὐτοῦ ἐτελέσθη τῇ 26ῃ παρ. μηνὸς ἐν τῷ Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῷ, χοροστατοῦντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωροθέου, συμπαραστατομένου ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, πρ. Λήμνου κ. Βασιλείου καὶ τῶν Θεοφ. Ἐπισκόπων Σταυρουπόλεως κ. Πολυκάρπου καὶ Χριστιανουπόλεως κ. Ἀμβροσίου.

Τὸν ἐπικήδειον ἐξεφώνησε, συνοδικῇ ἐντολῇ, ὁ Ἀρχιεραματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Θέμελης.

Κύριος ὁ Θεὸς κατατάξῃ τὴν ψυχὴν τοῦ μεταστάτος ἐν δικαίῳ σκηναίς.

Ἐζήτησαν δὲ ὁμοφώνως ἅπαντες ἱερεῖς τε καὶ λαῖκοι τὸν πρῶν Μενδενίτζης Κ. Γρηγόριον.

Ὅθεν βάλλω ὑπ' ὄψιν τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἀνάγκην, ἣν ἔχουν τῶ ὄντι οὗτοι οἱ κάτοικοι νὰ ἐκκαλεσθῶσιν ἀπὸ τὴν πεπλανημένην ὁδὸν εἰς τὴν εὐθεῖαν κατὰ τὸ θρησκευτικὸν καὶ τὴν εὐχάριστον καὶ ὁμόφωνον αἰτησὴν των καὶ ἂν τὸ ἐγκρίνη, ἃς διατάξῃ τὸν διαληφθέντα πρῶν Μενδενίτζης διὰ νὰ ἔλθῃ νὰ ἀναλάβῃ τὰ χρέη του», ὅστις ὡς ἀνωτέρω ἐγράψαμεν, διωρίσθη Τοποτηρητῆς τῆς παρούσης ταύτης, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ ἀπὸ 6 Ὀκτωβρίου 1829 διατάγματος.

Η ΟΥΤΟΠΙΑ ΤΗΣ "ΑΝΕΥ ΘΕΟΥ ΗΘΙΚΗΣ,"¹

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ Ὄρησκεία καὶ ἡ Ἡθικὴ συναρτῶνται στενῶς πρὸς ἀλλήλας². Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ὑγιὴς ἠθικὸς βίος ἄνευ Ὄρησκείας. Ὡς τονίζει ὁ Farges, ἡ Ὄρησκεία εἶναι «ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος, τὸ Ἄλφα καὶ τὸ Ὠμέγα ὅλης τῆς ἠθικῆς»³. Ἡ Ὄρησκεία εἶναι ὁ ἄξων τοῦ ἠθικοῦ βίου, ἡ ἀπόρριψις δὲ αὐτῆς «καὶ ἡ ἐγκαθίδρυσις ἠθικῆς ἄνευ Θεοῦ θὰ ἔχῃ ἀναλόγους ἠθικὰς ἀνωμαλίας, ὁποῖας θὰ ἔχῃ ἡ ἀπότομος μετάθεσις τοῦ ἄξωνος τῆς γῆς»⁴. Ἄνευ τοῦ κύρους καὶ τῆς αὐθεντίας τῆς Ὄρησκείας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἠθικὴ, ῥυθμιζουσα δι' ἐγκύρου κατηγορικῆς προσταγῆς τὰς ποικίλας ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ λεγομένη «ἐλευθέρα» ἡ «ἄνευ Θεοῦ ἠθικὴ» ἔχει οὐτοπιστικὸν καὶ σαθρὸν χαρακτῆρα, διότι μακρὰν τοῦ φωτὸς τῆς Ὄρησκείας δὲν ὑπάρχει σταθερὸν κριτήριον τῆς ἠθικότητος. Οὕτως ἄλλος ὡς βᾶσιν ταύτης θεωρεῖ τὸ ἀτομικὸν συμφέρον, ἄλλος τὸ ὁμαδικὸν συμφέρον, ἄλλος τὸν ἀλτρουισμόν καὶ τὴν ἀλληλεγγύην, ἄλλος τὴν τιμὴν, ἄλλος τὸ χρέος, ἄλλος τὸ ἀφηρημένον καθῆκον, ἄλλος τὸν ἀπόλυτον ὀρθολογισμόν, ἄλλος τὸ συναίσθημα, ἄλλος τὴν ἐπιστήμην, ἄλλος τὴν κοινωνιολογίαν κ.ο.κ. Οὕτως ἡ «ἐλευθέρα» ἠθικὴ εἶναι ὅλων ἀνεραμῆστος καὶ ἀσταθῆς⁵.

Ὁ Goethe περιγράφει ἀριστοτεχνικῶς τὴν πνευματικὴν ἀποσύνθεσιν καὶ ἀναρχίαν, ἣτις προκαλεῖται διὰ τῆς «ἐλευθέρας» ἠθικῆς, τὴν ὁποῖαν χαρακτηρίζει διὰ τῆς βιβλικῆς ἐκφράσεως «ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος». «Ἐκαστος, — προσθέτει, — σπείρει σπόρον ἅμα καὶ ζιζάνια πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν. Δὲν ὑπάρχει πλέον ὀρισμένον κέντρον... Πᾶς τις παρουσιάζεται ὡς διδάσκαλος καὶ ὡς ἀρχηγὸς καὶ ἐμφανίζει τὴν μαυρίαν του ὡς πλῆρες σύνολον»⁶.

Ἐπειτα ἡ «ἐλευθέρα» ἠθικὴ στερεῖται δυνάμει καὶ ἰσχύος. Εἶναι ἠθικὴ σαθρά, ἄνευ θεμελίων. Δὲν ἔχει συγκεκριμένον περιεχόμενον, οὔτε παρέχει εἰς τὸν ἀνθρώπον δραστήρια κίνητρα καὶ ἐλατήρια, ὡθοῦντα αὐτὸν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῶν ἠθικῶν πράξεων. Εἶναι ἠθικὴ ἀναιμικὴ, ἀνίκανος νὰ παράσῃ τὴν κατηγορικὴν προσταγὴν, τὴν ὁποῖαν δίδει ἡ Ὄρησκεία διὰ τοῦ θεοῦ κύρους αὐτῆς. «Ἡ ἠθικὴ, ἡ ὁποῖα ἀξιοῖ νὰ διατηρήσῃ τὸ ἐπιτακτικὸν καθῆκον ἄνευ τῆς ἰδέας τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ ἠθικὴ τοῦ ἀέρος, ἄνευ σταθερότητος καὶ ἐνεργείας»: Διὰ τοῦτο αὕτη «μοιραίως μεταβάλλεται, —ὡς ἡ ἱστορία τὸ

πιστοποιεῖ—, εἰς ἠθικὴν ἄνευ καθήκοντος, ἄνευ ἐπιβολῆς καὶ κυρώσεων»⁷.

Ἡ μακραίων πεῖρα καὶ ἡ μαρτυρία τῶν σοφῶν ὄλων τῶν αἰώνων, ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους μέχρι τοῦ Dewey, πιστοποιεῖ, ὅτι ὁ πλήρης καὶ ὠλοκληρωμένος ἠθικὸς βίος ἀπαιτεῖ ἐπίπονον, συστηματικὸν καὶ ἰσόβιον ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ κακοῦ· ἀπαιτεῖ ἀνθρώπου «τῆ σπουδῆ μὴ ὀκνηροῦς» ('Ρωμ. ιβ', 11), «ἀποστύγοντας τὸ πονηρὸν, κολλωμένους τῷ ἀγαθῷ» ('Ρωμ. ιβ', 9). «Ὅθεν μόνον τὸ μεταφυσικὸν καὶ θρησκευτικὸν ἀγκυροβόλημα τῆς Ἡθικῆς δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν φλογερὸν αὐτὸν ζῆλον. Θεωρητικὰ καὶ ἀφηρημένα κατασκευάσματα εἶναι ἀδύνατον νὰ συγκρατήσουν τὸν ἀνθρώπου κατὰ τὴν ὥραν τῶν σφοδρῶν καὶ βιαίων πειρασμῶν, ὅταν τὸ κακὸν πάνοπλον καὶ γοητευτικὸν ὄραμα ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου. «Ὁ ἀρνούμενος τὸν Θεὸν καὶ τὴν μέλλουσαν ζωὴν θὰ εἶναι ἀληθῶς ἀπλοῖκός νὰ παραδεχθῇ τὸ ζυγὸν τοῦ καθήκοντος»⁸ καὶ νὰ ἀντιστῇ εἰς τὸν πειρασμόν, ὁ ὁποῖος ὑπισχεῖται πολλάκις πλοῦτον καὶ παραδείσους ὑλικῆς τρυφῆς, ἀνέσεως, εὐμαρείας καὶ ἡδονῆς. Ἐὰν εἴμεθα ῥεαλισταί, —ἀναπτύσσει ὁ Γερμανὸς φιλόσοφος καὶ παιδαγωγὸς Förster—, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ ἀνθρώπος δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ διατί, ὅταν δὲν πιστεῖ εἰς τὸν Θεόν, πρέπει νὰ θυσιάσῃ τὰς τέρψεις, τὰς ἀπολαύσεις, τὸν ἀρριβισμόν πρὸς χάριν ἐνὸς ἀφηρημένου ἠθικοῦ συμφέροντος. «Ὅταν τις δὲν ζῇ sub specie aeternitatis, ὅταν δὲν προσανατολίζηται πρὸς τὴν αἰωνιότητα, ὅταν δὲν συναρτᾷ τὸ ὄρατόν πρὸς τὸ ἀόρατον, ὅταν δὲν αἰσθάνηται τὴν εὐθύνην μιᾶς ἀνωτέρας κλήσεως, τότε πάντα τὰ ἐμπόδια καὶ οἱ πειρασμοὶ τῆς γῆς ἀποκοῦν μίαν ἀκατάσχετον ἐπιρροὴν καὶ ἐν ἀκατανίκητον θέλγητρον⁹. Μόνον διὰ τῆς Ὄρησκείας ἀποκτᾷ γνήσιον κύρος ἡ ἠθικὴ συνειδήσις, ἡ ἠθικὸς ὁ τῆς...»¹⁰. Ὁ μὴ πιστεύων εἰς τὸν Θεόν καὶ εἰς τὴν ἀθανάσιαν τῆς ψυχῆς δύναται νὰ σκέπτεται ὡς ἐξῆς: «Μετά τινα χρόνον ἐπέρχεται ὁ θάνατος. Σημαίνει δὲ οὗτος τὴν ὀλοσχερῆ ἐξαφάνισιν κατὰ πρῶτον μὲν ἐμοῦ ὡς προσώπου, ἔπειτα δέ, ὅταν ἡ γῆ ψυχθῇ καὶ νεκρωθῇ, καὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων. «Ὅθεν κατ' οὐσίαν εἶναι ὅλων ἀδιάφορον, ἀν πράττω ἠθικῶς ἢ μή... «Ὅθεν ἄς ζήσω ὅσον τὸ δυνατὸν τερπνότερον, ἄς ἀκολουθήσω τὸ «φάγωμεν καὶ πίωμεν· αὖριον γὰρ ἀποθνήσκουμεν» (Α' Κορ. ιε', 35), ἐρρέτω δὲ ἡ καλουμένη ἠθικότης»¹¹. Οὕτως ἡ «ἐλευθέρα ἠθικὴ» καταπτᾷ εἰς τὸ τέλος νὰ προσδίδῃ θρησκευτικὸν τόνον εἰς τὰς βιολογικὰς ὁρμάς, ἀναβιβάζουσα ταύτας εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ καὶ ἠεοποιούσα αὐτάς.

7. Albert Farges, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 318.

8. Αὐτόθι σελ. 322.

9. F. Förster, Religion und Charakterbildung 1925 (B. Ἐργάσιον, Γύρω ἀπὸ τὰ θεμέλια τῆς Παιδαγωγικῆς, περ. Ἀκτινῆς, 1946, σελ. 330).

10. Σ. Καλλιᾶφα, Τὸ περὶ ψυχῆς πρόβλημα (1938), σελ. 70.

11. Αὐτόθι, σελ. 75.

1. Ἐδαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Χριστιανικὸς Ἀνθρωπισμός, Ἀθήναι 1951, σελ. 146 ἔξ.

2. Πρὸς August Brunner, Die Grundfragen der Philosophie, Freiburg im Br. 1933, σελ. 221 ἔξ.

3. Albert Farges, Nouvelle Apologétique, μετφρ. Ἀργ. Σακελλαρίου, Ἀθήναι, σελ. 316.

4. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 317.

5. Αὐτόθι, σελ. 322 ἔξ. Δ. Πυργιώτη, Ἐλευθέρα Ἡθικὴ, περ. «Ἀκτινῆς», ἔτος 1938, σελ. 258-264.

6. F. Förster, Autorität und Freiheit, σελ. 19. (Π. Μπρασιώτου, Αὐθεντία καὶ ἐλευθερία ἐν τῇ Ὄρθ. Θεολογίᾳ, σελ. 19-20).

Ἡ «άνευ Θεοῦ ἠθικὴ» παραγνωρίζει τὰς ἀδυνατάς καὶ ἀτελεῖς πτυχὰς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀγνοεῖ τὸν «ἐν τοῖς μέλεσιν» ἡμῶν «ἕτερον νόμον», τὸν «ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοῦς» ἡμῶν (Ῥωμ. ζ', 23), μυωπάζει πρὸς τῆς δυνάμεως τοῦ μαμῶν ἢ τῆς «σαρκός», ἥτις «ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος» (Γαλ. ε', 17), καὶ οὕτω, διεπομένη ὑπὸ μιᾶς ἀχαλινώτου καὶ οὐτοπιστικῆς αἰσιοδοξίας καὶ κατακνύσασα εἰς μίαν «ὀπτικιστικὴν ψευδαπάτην», ἐξοστρακίζει τὴν βαθυτάτην ψυχολογίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἥτις θεμελιούται ἐπὶ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς πείρας τῶν αἰώνων¹². Διὰ τοῦτο ὁ Förster καλεῖ τοὺς ὁπαδοὺς τῆς «άνευ Θεοῦ ἠθικῆς» νὰ ἀφῶνισθῶν ἐκ τοῦ ληθάργου αὐτῶν καὶ νὰ ἴδουν ρεαλιστικῶς τὸν ἠθικὸν κόσμον τοῦ ἀνθρώπου. Ὅσον περισσότερο, λέγει, στρεφόμεθα ἐκ τῶν ἀφρημένων θεωριῶν πρὸς τὴν συγκεκριμένην ἀνθρωπίνην φύσιν, ὅσον περισσότερο ἐμβαθύνομεν εἰς τὸ σκοτεινὸν ἀνιγμὰ τοῦ ἐγώισμοῦ, εἰς τὸν διχασμὸν τῆς θελήσεως, εἰς τὴν δυναμικὴν τῶν παθῶν, εἰς τὴν ψυχολογίαν τοῦ πειρασμοῦ, τόσον περισσότερο πειθόμεθα, ὅτι τὰ θεωρητικὰ κατασκευάσματα τῆς «ἐλευθέρας ἠθικῆς» εἶναι οὐτοπιστικὰ καὶ οὐδόλως ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἡ «ἐλευθέρα» ἠθικὴ, συνεχίζει ὁ Förster, περιφρονεῖ τὴν περιπροπορικὸν ἀμαρτήματος σοφὴν καὶ βαθυστόχαστον Χριστιανικὴν ἀλήθειαν καὶ παραθεωρεῖ τὰς ἐπικυρούσας ταύτην διαπιστώσεις τῆς νεωτέρας ψυχοπαθολογίας. «Ἐξέλθετε ἐκ τοῦ σχολείου τοῦ σοφολογιατισμοῦ, λέγει ὁ Förster, καὶ φοιτήσατε εἰς τὸ σχολεῖον τῆς αὐτογνωσίας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης παρατηρήσεως. Γνωρίσατε τὸν ἀνθρώπον! Πρῶτον πρέπει νὰ γνωρίσωμεν τί εἴμεθα πρὶν ἢ ἐννοήσωμεν τί πρέπει νὰ κάμωμεν»¹³.

Ἐπειτα ἡ διδασκαλία τῆς «ἐλευθέρας» ἠθικῆς στερεεῖται φλογεροῦ ζήλου καὶ ἐνθουσιασμοῦ, καθ' ὅσον δὲν συναρτᾶται πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ Κυρίου, τοῦ προσωπικοῦ Θεοῦ. Ὡς παρατηρεῖ ὁ R. Livingstone, «καὶ εἰς τὸν Σωκράτη ἀκόμη συναντῶμεν ἐν εἶδος μοιρολατρίας. Δὲν αἰσθάνεται διὰ τὰς ιδέας του τὴν ἀγωνίαν, τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ Προφῆται καὶ οἱ Ἀπόστολοι διὰ τὴν πίστιν των. Αἱ ὀπτασίαι τοῦ Πλάτωνος διακόπτονται ἐνίοτε ὑπὸ τῆς ἐρωτήσεως: Ἄρα γε ἀξίζει τὸν κόπον νὰ σκοτιζώμεθα δι' αὐτὰ τὰ πράγματα;»¹⁴.

Ὡς λέγει ἐπὶ λέξει ὁ Πλάτων εἰς τοὺς Νόμους αὐτοῦ, «τύχαι δὲ καὶ συμφοραὶ παντοῖαι πίπτουσαι παντοίως νομοθετοῦσι τὰ πάντα ἡμῖν.... Ταῦτα δὲ πάντα προιδὼν τις ἀξίσειεν ἂν εἰπεῖν ὅπερ ἐγὼ νῦν δὴ, τὸ θνητῶν μὲν μηδένα νομοθετεῖν μηδὲν, τύχας δ' εἶναι σχεδὸν ἅπαντα τὰνθρώπινα πράγματα»¹⁵.

Ἀντιθέτως ἡ θρησκευτικὴ ἠθικὴ ἔχει ἀπαράμιλλον δυναμισμὸν, διότι θεμελιούται ἐπὶ τοῦ θελή-

ματος τοῦ Θεοῦ. Ὁ φόβος καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἦτο ἡ πανίσχυρος καὶ ἀκαταγώνιστος δύναμις, ἡ ὁποία συνεκράτησε τὸν Ἰωσήφ, ὅταν ἡ μαινομένη σύζυγος τοῦ Πετεφρῆ ἐκάλει καὶ ἐξώθει αὐτὸν εἰς τὴν ἑλκυστικὴν ἀμαρτίαν. «Πῶς ποιήσω, εἶπε, τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο καὶ ἀμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ Θεοῦ;» (Γεν. λθ', 9). Καὶ οἱ προφῆται ἐξ ἄλλου, ὡς καὶ οἱ ἀπόστολοι, ὑπήρξαν ἥρωες δράσεως καὶ ἐνθουσιώδεις προσωπικότητες, διότι εἶχον τὴν συνείδησιν, ὅτι δὲν ἐκήρυττον ἓνα ἀνθρώπινον νόμον, ἀλλὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ Δημιουργοῦ. «Λέων ἐρεύξεται καὶ τίς οὐ φοβηθήσεται; Κύριος ὁ Θεὸς ἐλάλησε καὶ τίς οὐ προφητεύσει;» (Ἄμώς γ', 8)¹⁶.

Τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα ἀποδεικνύουν, ὅτι τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἀνευ Θεοῦ ἠθικῆς στερεεῖται ἀσφαλῶν θεμελιῶν. Ὡς λέγει ὁ ἐπιφανὴς φιλόσοφος Windelband, μόνον ἡ αὐθεντικὴ, ἡ ἐτερονομος καὶ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξαρτωμένη ἠθικὴ ἀνταποκρίνεται εἰς βαθυτάτην ἀνάγκην τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις συναισθάνεται τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν ἐκ τῆς πείρας τῶν ἰδίων αὐτοῦ πλανῶν καὶ ρίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ὑπερτέρας θελήσεως τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐξ αὐτῆς ἀποκομιθῆ τὰ ἠθικὰ ἀξιώματα καὶ τὰς ἀρχὰς ἐκείνας, τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ εὔρη ἐν ἑαυτῷ¹⁷. Ὁ J. Lotte, ὅστις διετέλεσεν ὁπαδὸς τῆς ἐλευθέρας ἠθικῆς, γράφει τὰ ἑξῆς: «Ἐν πρᾶγμα, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ κατανοηθῆ, εἶναι ἡ ματαιότης, τὸ ἄχρηστον καὶ ἀνεφάρμοστον πάσης ἠθικῆς, στερομένης τῆς θρησκευτικότητος. Δὲν ὑπάρχει εἰμὴ μόνον θρησκευτικὴ ἠθικὴ. Ἐχω ἀποκτήσει πείραν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα αὐτό. Ἐδίδαξα πρᾶγματι τὴν ἐλευθέραν ἠθικὴν εἰς τὴν Βρέστην.... Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῆ τις μίαν πλέον καταστρεπτικὴν φάρσάν»¹⁸. Ἡ ἀνευ Θεοῦ ἠθικὴ εἶναι ὡς πτηνὸν ἀνευ πτερῶν, ὡς πυραμὶς ἀνευ βάσεως, ὡς οἰκία τεθεμελιωμένη ἐπὶ τῆς ἄμμου¹⁹. Ὁ M. Allard διεκήρυξεν ἐν τῇ γαλλικῇ βουλή: «Φονεύοντες τὸν Θεόν, ἐξαφανίζετε πᾶσαν ἠθικὴν... Ἀπὸ Θεοῦ φονευμένον οὐδεμία κατηγορικὴ προσταγὴ ἐκπηγάξει...»²⁰.

Ὅθεν εἶναι ἀναμφισβήτητον γεγονός, ὅτι «ἡ ἠθικότης, — ὡς λέγει ὁ μέγας βιολόγος καὶ φιλόσοφος Hans Driesch—, τὸ κύριον αὐτῆς δύναται νὰ ἀντλή μόνον ἐκ τῆς μεταφυσικῆς ἀνευ μεταφυσικῆς ἢ θρησκευτικῆς θεμελιώσεως ἢ ἠθικότης δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώη τὴν διάνοιαν εἰς ἐπιδοκιμασίαν. Διὰ ταῦτα ὁ ὕλιστῆς καὶ ὁ ἄθεος δὲν δύναται νὰ εἶναι ἠθικοί. Ἐὰν δὲ εἶναι, τοῦτο συμβαίνει κατ' ἐντελῆ φιλοσοφικὴν ἀνακολουθίαν. Πᾶν καθῆκον ἐπιβάλλεται ἀπολύτως μόνον ὡς ἔκφρασις τοῦ θεοῦ θελήματος»²¹.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, δ. Θ.
Καθηγητῆς τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν

16. Πρβλ. B. Βέλλα, Ἄμώς, σελ. 46.

17. Windelband, Einleitung in die Philosophie³, 1932, σελ. 288 (II. Μπαρτσιώτου, Ἀθῆναι καὶ ἐλευθερία ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Θεολογίᾳ, σελ. 20).

18. A. Πυργιώτη, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 261.

19. A. Farges, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 332.

20. Αὐτόθι, σελ. 342.

21. Περ. «Ἐκκλησία», ἔτος 1932, σελ. 125.

12. F. Förster, ἔνθ' ἄνωτ. (B. Ἐράστου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 330-331).

13. F. Förster, ἔνθ' ἄνωτ. (B. Ἐράστου, ἔνθ' ἄνωτ., ἔτος 1947, σελ. 21-22).

14. Εἰδ. Θεοδώρου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 151.

15. Αὐτόθι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

“Ολος ἀκατανόητον.

Ὡς ἐμνημονεύσαμεν εἰς τὰ «Χρονικά» τοῦ προηγουμένου φύλλου τῆς «Ἐκκλησίας», ἐσχάτως ἀποκατεστάθη ἡ ἐνότης τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς διευθετήσεως τῶν διαφορῶν, αἰτινες ὑπῆρχον μεταξὺ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Σερβικῆς Μακεδονίας.

Ἦδη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεος κατὰ τὴν μετάβασιν αὐτοῦ εἰς Σερβίαν ὠμίλησεν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Σκοπίων, καὶ διὰ λόγων μεστῶν ἐξάρσεως, οἱ ὁποῖοι κατασυνεκίνησαν τοὺς Σέρβους Μητροπολίτας, ἐπεσήμανε τοὺς ἐκ τοῦ διχασμοῦ κινδύνους, καὶ ἐκάλεσε τοὺς Σέρβους Κληρικούς νὰ ὁμοιοῦν καὶ νὰ ἔχουν ἐστραμμένην τὴν προσοχὴν των εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Προκαθημένου τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας Μακ. Πατριάρχου κ. Βικεντίου. Ὡς τότε ἐτόνισεν, «ὄπου ὑπάρχει ἀγάπη καὶ ὑπακοή εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικά, ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ εὐλογία Θεοῦ, ἐκεῖ ἀναπτύσσεται κάθε καλὸν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ διὰ τὴν Πατρίδα».

Ὅθεν ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐνότητος τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας πληροῖ ἡμᾶς εὐχαιρῶν χαρᾶς. Ἀλλὰ τὸ ὅλως ἀκατανόητον δι' ἡμᾶς εἶναι ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας ἀπεδέχθη — εἰς τὴν ἐπίσημον ἀλληλογραφίαν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς «Λ.Δ. τῆς Μακεδονίας» — τὴν χρῆσιν τῆς «Μακεδονικῆς γλώσσης», ἣτις οὕτω διὰ πρώτην φοράν προβάλλεται ὡς αὐτοτελής εἰς τὸν ἱστορικὸν στίβον καὶ μὲ ἐπεκτατικὰς διαθέσεις. Τὸ γεγονός τοῦτο ὁμολογοῦμεν ὅτι ξενίζει ἡμᾶς, ὡς ἀσφαλῶς θὰ ἐξένιζε καὶ τοὺς Σέρβους, ἂν οὗτοι ἐπληροφοροῦντο, ὅτι τμήματα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας διεξάγουν τὴν ἀλληλογραφίαν αὐτῶν εἰς τὴν Τσακωνικὴν ἢ Κρητικὴν διάλεκτον...

Πρέπει νὰ ἀφυπνισθῶμεν.

Τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ παρατηρήσει λεχθέντα πρέπει νὰ ἐμβάλουν εἰς σοβαρὰς σκέψεις τοὺς ἀρμοδίους ἐκπροσώπους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἣτις ἔχει ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιληφθῇ τάχιστα τοῦ θέματος τῆς ἐνισχύσεως τῆς Παιδείας ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Μακεδονίᾳ.

Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη γίνεται ἔτι ἐπιτακτικώτερα ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι πλείοται ἐνορίαι τῆς Βορείου Ἑλλάδος στεροῦνται ἱεροῶν καὶ ὅτι, ὡς ἀνεγράφη πρὸ τιῶν ἡμερῶν εἰς τὰς Ἐφημερίδας, εἰς πολλὰς περιοχὰς τῆς Μακεδονίας δὲν ὑπάρχοντι διδασκαλῆα. Οὕτω λ.χ. ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Ροδόπης τὸ σχολεῖον τῆς Διώνης ἐξακρακτισθῆ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν ὡς ἐτοιμόρροπον καὶ τὸ τῆς Στρούμης κατέρρευσε πρὶν ὑποστῆ τὸν ἐξευτελιστικὸν

αὐτὸν χαρακτηρισμόν. «Ἡ συγκινητικὴ προσπάθεια καὶ προσωπικὴ προσφορὰ τῶν κατοίκων, ὑποκαθιστώντων εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν τὸ κράτος εἰς μίαν τῶν θεμελιωδεστέρων ἀποστολῶν του, δὲν συνεκίνησε μέχρι στιγμῆς κανένα, οὔτε καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἂν δὲν διατεθοῦν αἱ ἀπαιτούμεναι σχετικῶς μικραὶ κρατικαὶ πιστώσεις, ἢ μέχρι στιγμῆς συντελεσθεῖσα ἐργασία θὰ ἐκμηδενισθῇ».

Ἡ «Ἐκκλησία» νομίζει, ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ἀφυπνισθῶμεν ἐκ τοῦ ληθάργου τῆς ἀδιαφορίας. Ἄν οἱ γείτονες θέλουν νὰ δημιουργήσουν νέαν γλῶσσαν, ἵνα ἐδύρουν τὸν κύκλον τῆς ἐπιρροῆς αὐτῶν ἐπὶ τῶν Βαλκανίων, ἢ Ἑλληνικῆ Κυβερνήσις ἔχει ἱερὸν χρέος, ἵνα περιφρονήσῃ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ Παιδείαν τῆς Μακεδονίας, ἐξαντλοῦσα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου πάντα τὰ δυνατὰ μέσα.

Αἱ ἀφαιμάξεις τῶν ναῶν.

Πολλοὶ ἐπιστολαί, ἀποστελλόμενα εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων τῶν διαφόρων Ἐνοριακῶν Ναῶν, ἀναφέρουν, ὅτι ἡ ὑπὸ διαφόρων μικροπωλητῶν ἐλευθέρᾳ πώλησις τοῦ κηροῦ ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τῶν ἱερῶν ναῶν συντελεῖ, ὥστε αἱ ἐκ τοῦ κηροῦ εἰσπράξεις αὐτῶν νὰ εἶναι ἐσχάτως λίαν ἡλαττωμέναι, καὶ σχεδὸν νὰ ἐκμηδενίζονται. Τοῦτο ὅμως ἀποτελεῖ ἀνεπανόρθωτον ζημίαν διὰ τοὺς Ἱ. Ναοὺς, διότι οὗτοι τοιουτοτρόπως στεροῦνται τοῦ κυριώτερου πόρου των.

Ἐὰν εἰς ταῦτα προστεθῇ καὶ ἡ διὰ διαφόρους σκοποὺς μεγάλη ἀφαιμάξις, τὴν ὁποίαν ὑφίστανται συχνάκις πολλοὶ ναοί, ἐνεκα τῶν ποικιλοτρόπων πιέσεων τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, θὰ γίνῃ ἀντιληπτόν, ὅτι οὗτοι δὲν δύνανται νὰ ἐπαρκοῦν εἰς τὰς ποικίλας ὑποχρεώσεις αὐτῶν.

Εἶναι καιρὸς νὰ κατανοήσωμεν, ὅτι διὰ νὰ δύνανται οἱ Ἱ. Ναοὶ νὰ εἶναι φντώρια θαλαρᾶς καὶ σφυζούσης πνευματικῆς ζωῆς καὶ λατρείας, πρέπει, πρὸς τοῖς ἄλλοις, νὰ ἔχουν καὶ οἰκονομικὴν εὐρωστίαν. Μόνον τοιουτοτρόπως θὰ κατορθώνουν νὰ συντηροῦν τὸ κατάλληλον προσωπικὸν καὶ νὰ παρουσιάζουν τὴν διὰ τὴν Θεῖαν Λατρείαν ἀπαιτουμένην ἀτμόσφαιραν καὶ ἀρμόζουσαν εὐπρέπειαν.

Χρειάζεται μεγαλυτέρα προσοχή.

Εἶναι ἀξιεπίαιον τὸ Ἐθνικὸν Ἰδρυμα Ραδιοφωνίας, διότι εἰς τὰ προγράμματα αὐτοῦ περιλαμβάνονται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, «σκέτς» καὶ ραδιοφωνικαὶ σκηναί, ἀναφερόμεναι εἰς θρησκευτικὰ θέματα.

Ἄλλ' ἐσχάτως εἰς τινα ἐξ αὐτῶν παρατηρήθησαν ἀτοπὰ τινα. Τοιουτοτρόπως λ.χ. ἐπετράπη εἰς γνωστὸν διακεκριμένον ἡθοποιὸν ν' ἀναλάβῃ τὸν ρόλον

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ιερά Σύνοδος

'Η 'Ιερά Σύνοδος επανέλαβε τῆ 8ῃ τρέχοντος τὰς λόγῳ τῶν ἑορτῶν διακοπείσας ἐργασίας Αὐτῆς, ἀσχοληθεῖσα περὶ διάφορα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Οὕτω κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην ἀπεδέχθη τὴν εἰς Αὐτὴν ὑποβληθεῖσαν παραίτησιν τοῦ ὁμοτίμου καθηγητοῦ κ. 'Αμίλκα 'Αλιβιζάτου ὡς μέλους καὶ ὡς Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Συνοδικῆς 'Επιτροπῆς ἐπὶ τῶν σχέσεων μετὰ τῶν ξένων 'Εκκλησιῶν, καὶ ἀπεφάσισεν, ἵνα τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὡς ἄνω Γραφείου ἀναλάβῃ προσωρινῶς ὁ Γραμματεὺς τῆς 'Ι. Συνόδου πανοσιολ. 'Αρχιμανδρίτης κ. Δαμασκηνὸς Παπαχρήστου.

'Ωσαύτως κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν συνεδρίαν ἀπεφασίσθη, ὅπως ἀποσταλῆ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν ἔγγραφο, δι' οὗ νὰ γνωρίζεται εἰς αὐτὴν, ὅτι τὸ πρὸς τὴν 'Ιεράν Σύνοδον καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28 'Απριλίου ἔ. ἔ. ὑποβληθὲν ὑπόμνημα τῶν τριῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς κ. κ. Γερασ. Κονιδάρη, Βασ. Βέλλα καὶ Κωνστ. Μπόνη, ὡς καὶ τοῦ ὁμοτίμου τοιοῦτου καθηγητοῦ κ. 'Αμίλκα 'Αλιβιζάτου ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου περὶ μὴ ἀποστολῆς εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν 'Εκκλησιῶν 'Αρχιερέων καὶ ἐν γένει κληρικῶν, ἀλλὰ μόνον Καθηγητῶν Θεολόγων, εἶναι ἀπαράδεκτον διότι α) στηρίζεται ἐπὶ ἀνακριβειῶν, β) περιέχει ἀνευλαβεῖς ἐκφράσεις διὰ τὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν, γ) τὸ φραστικὸν αὐτοῦ ὕφος εἶναι δῆθες καὶ ἀνοίκειον διὰ τὴν ἀνωτάτην 'Εκκλησιαστικὴν 'Αρχὴν.

Τέλος ἀπεφασίσθη ἡ ἀποστολὴ Συνοδικῆς ἐγκυκλίου εἰς τοὺς Σεβ. 'Ιεράρχας μετὰ σχετικῆς διαφωτιστικῆς ὁμιλίας περὶ τοῦ ἀγαθοποιοῦ ἔργου τοῦ Βασιλικοῦ 'Εθνικοῦ 'Ιδρύματος, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του.

Μεθ' ὃ τὰ μέλη τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου κατήλθον εἰς τὸ Συν-

οδικὸν παρεκκλήσιον τοῦ 'Αγ. 'Ανδρέου καὶ ἐτέλεσαν τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου πρ. 'Ελασσόνος κυροῦ Καλλινίκου.

Ο.Δ.Ε.Π. Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. συνήλθε τὴν 8ην τρ. μηνὸς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. Δωροθέου καὶ ἡσχολήθη περὶ διάφορα θέματα τρεχούσης φύσεως.

Τ.Α.Κ.Ε. Τῆ 3ῃ τρέχοντος συνήλθεν ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. Δωροθέου τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., παρόντος καὶ τοῦ νέου τακτικοῦ Προέδρου αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Θεοκλήτου, καὶ ἀπεφάσισε τὴν ἀμείωσιν αὐξήσιν τῶν ἤδη χορηγουμένων ὑπ' αὐτοῦ συντάξεων, ὡς καὶ τῶν ἐφεξῆς ἀπονεμηθησομένων τοιοῦτων. Οὕτω καθιερώθη ὡς ἐλάχιστον ὄριον συντάξεως τὸ ποσὸν τῶν 500 δρχ., ἐπιτυγχανομένης οὕτω σημαντικῆς αὐξήσεως διὰ τὰς μικρὰς συντάξεις, ἧτις ἐγγίζει τὰ 25 % ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ διὰ τὰς συνταξιοδοτήσεις διατιθεμένου ποσοῦ. Διὰ τὰς ἄνω τοῦ ποσοῦ τῶν 500 δρχ. συντάξεις ἀπεφασίσθη ἐπίσης νὰ δοθῇ αὐξήσις μὲ διάφορον ὁμῶς τὴν κλιμάκωσιν.

'Αρχιεπισκοπὴ 'Αθηνῶν

Τῆ 25ῃ π. μηνὸς ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος προέστη συνεδρίας τῆς Πανελληνίου 'Επιτροπῆς Αὐτοδιαθέσεως Κύπρου, παρισταμένων τοῦ Μακαριώτατου 'Αρχιεπισκόπου καὶ 'Εθνάρχου Κύπρου κ. Μακαρίου, τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Κυρηνείας καὶ Κιτίου καὶ τῶν λοιπῶν συνεξορίστων.

—Τῆ ἐπομένῃ, 26 'Απριλίου, ἡ Α. Μακαριότης ὁ 'Αρχιεπίσκοπος συμπαραστατοῦμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν 'Αττικῆς κ. 'Ιακώβου καὶ πρ. Λήμνου κ. Βασιλείου καὶ τῶν Θεοφιλ. Σταυρουπόλεως κ. Πολυκάρπου καὶ Χριστουπόλεως κ. 'Αμβροσίου προέστη τῆς ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ

τοῦ Κυρίου, τοῦθ' ὅπερ εἶναι ἀπαράδεκτον διὰ τὴν 'Ορθόδοξον Χριστιανικὴν συνείδησιν. Ἐκτὸς τούτου, τὰ «σκέτς» ταῦτα περιελάμβανον πολλὰς ἀνακριβείας, μὴ συμβιβαζομένας πρὸς τὰ ἱερά κείμενα καὶ παρουσιαζούσας τοὺς συνεργάτας τοῦ Ε.Ι.Ρ. ὡς τελείως ἀκαταπολίστους ἐπ' αὐτῶν. Νομίζομεν, ὅτι τὰ ἄτοια ταῦτα θὰ ἀπεφεύγοντο, ἐὰν τὰ θερησκευτικὰ προγράμματα τοῦ Ε.Ι.Ρ., — καὶ ἰδίως ἐκεῖνα, ἅτινα συνδέονται μὲ τὴν ὑπερφῶ ζοὴν τοῦ Κυρίου καὶ τὸ μυστήριον τῆς Θείας 'Ενανθρωπήσεως—, ἐξελέγοντο μετὰ μεγαλυτέρας προσοχῆς καὶ ἐπὶ πλέον ἐτίθεντο ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς 'Εκκλησίας καὶ εἶχον τὰς εὐλογίας αὐτῆς.

'Ανάγκη συνεχοῦς ὑπομνήσεως.

Τὸν τελευταῖον καιρὸν δὲν παρέρχεται ἡμέρα χωρὶς αἱ ἐφημερίδες νὰ ἀναγγέλλουν τραγικοὺς θανάτους —ἰδίως παιδιῶν—, ὀφειλομένους εἰς τὴν ἐκρηξὴν ναρκωτῶν ἢ χειροβομβιδίων ἢ διαφόρων βλημάτων, τὰ ὁποῖα ἔχουν διασπαρῆ καὶ ἐγκαταλειφθῆ εἰς τὴν 'Ελληνικὴν γῆν ἐκ τῆς περιόδου τῆς κατοχῆς καὶ τοῦ συμμοριτοπολέμου.

Καὶ τὸ γεγονός αὐτὸ δικαιολογεῖ τὴν ἰδρυσιν τοῦ «'Οργανισμοῦ Προλήψεως ἀτυχημάτων», τοῦ ὁποίου Πρόεδρος τυγχάνει ὁ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος, ὡς ἐγράψαμεν εἰς τὸ προηγουμένον φύλλον. 'Ο 'Οργανισμὸς οὗτος ἔχει σκοπὸν νὰ καταβάλῃ συντόνους προσπάθειας πρὸς περιστολὴν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τοῦ κα-

κοῦ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἔχει βυθίσει καὶ βυθίζει εἰς τὸ πένθος πολλὰς δεκάδας 'Ελληνικῶν οικογενειῶν. Ἀλλὰ διὰ νὰ καταστῇ ἡ καταπολέμησις τῆς μαστιγῆς αὐτῆς τελεσφορωτέρα, ἀπαιτεῖται συνεργασία πάντων τῶν ἀρμόδιων. Οἱ τοῖς ἰδίως πρέπει νὰ κάμνουν τὴν συνεχῆ ὑπόμνησιν καὶ διαφώτισιν περὶ τῶν σχετικῶν κινδύνων. Κατ' ἐξοχὴν οἱ ἱερεῖς, οἱ διδάσκαλοι, οἱ κατηχηταὶ καὶ οἱ γονεῖς πρέπει νὰ ὑπομνησκουν εἰς τὰ μικρὰ παιδιά, ὅτι, ἐὰν βλέπουν σωλῆνας ἢ μεταλλικὰ ἀντικείμενα, δὲν πρέπει νὰ ἐγγίξουν αὐτά, ἀλλ' ὀφείλουν νὰ εἰδοποιοῦν τὰς μονάδας τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς 'Αστυνομίας ἢ τῆς Χωροφυλακῆς.

'Αναδημοσιεύσεις ἐκ τῆς «'Εκκλησίας».

Διάφορα ἄρθρα τῆς «'Εκκλησίας» καὶ τοῦ «'Εφημερίου» ἀναδημοσιεύονται ἐσχάτως ὑπὸ διαφόρων περιοδικῶν. Ἡ Διεύθυνσις τῆς «'Εκκλησίας» ὄχι μόνον δὲν ἔχει ἀντίρρηση εἰς τοῦτο, ἀλλὰ καὶ χαίρει ὄλως ἰδιαίτερος, διότι τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τῷ «'Εφημερίῳ» γραφόμενα εὐρίσκουν τοιαύτην ἀπήχησιν, ὥστε κρινοῦνται ἀξια ἀναδημοσιεύσεως.

Δὲν κατανοοῦμεν ὁμῶς, διατὶ εἰς τινες περιπτώσεις τὰ περιοδικὰ ταῦτα ἀποφεύγουν νὰ μνημονεύουν τὴν πηγὴν. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι τοῦτο τὸ ἐπιβάλλει ἡ ἀκριβὴς δημοσιογραφικὴ εὐσυνειδησία, νομίζομεν, ὅτι καὶ τὸ κύρος αὐτῶν θὰ ἦτο πλέον ἐπληρωμένον, ἐὰν ἀνεφέρετο καὶ ἡ προέλευσις τῶν ἄρθρων αὐτῶν.

νεκρωσίμου 'Ακολουθίας του άοιδίμου Μητροπολίτου πρ. 'Ελασσόνας κυρού Καλλινίκου.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ παρέστη εἰς τὴν ἐν τῇ 'Ανωτ. Σχολῇ Οἰκονομικῶν καὶ 'Εμπορικῶν 'Επιστημῶν ἀνακηρύξιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ὡς διδάκτορος αὐτῆς.

—Τῆ Κυριακῇ, 28 'Απριλίου, ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τοὺς 'Ιερούς Ναοὺς 'Αγ. Βαρβάρας Δόφνης, 'Αγ. Παντελεήμονος Τραχώνων, 'Αγ. Βαρβάρας 'Αργυρουπόλεως, 'Αγ. Τρύφωνος καὶ Μεταμορφώσεως Σουρμένων καὶ Κοιμήσεως Θεοτόκου Μπραχαμίου.

—Τῆ 29ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη ἐπίσκεψιν τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ 'Υπουργείου Θρησκευμάτων, καθηγητοῦ κ. 'Ιωαννίδου, μεθ' οὗ καὶ συνειργάσθη. 'Ὡσαύτως ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἔσχε συνεργασίαν μετὰ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας, Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Λήμνου κ. Βασιλείου.

—Τῆ 30ῇ 'Απριλίου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος προέστη συνεδρίας τῆς Πανελληνίου 'Επιτροπῆς Αὐτοδιαθέσεως Κῦπρου.

—Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 2ας Μαΐου ἡ Α. Μακαριότης ἠκροάθη πατρικῶς κληρικῶν τῆς 'Ιερᾶς 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αθηνῶν.

—Τῆ 3ῃ ἰσταμένου μηνὸς ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὸν 'Αμερικανὸν ναύαρχον κ. 'Αρόδο μετὰ τοῦ πλωτάρχου κ. Σταθάκη καὶ δύο ἀνωτάτων 'Αμερικανῶν ἀξιωματικῶν.

Τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ προέστη συνεδρίας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

—Τῆ ἑπομένη, 4ῃ Μαΐου, ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη τὸν 'Υπουργὸν τῆς Παιδείας κ. Μακρῆν, μεθ' οὗ συνειργάσθη ἐπὶ μακρῶν ἐπὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. 'Ὡσαύτως τὸν Μακαριώτατον ἐπεσκέφθησαν ὁ Γεν. Διευθυντὴς Θρησκευμάτων, καθηγητῆς κ. 'Ιωαννίδης μετὰ τοῦ κ. Χόγκινς.

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ Α. Μακαριότης ἔσχε συνεργασίαν μετὰ τῆς 'Υπουργοῦ Προνοίας κ. Λίνας Τσαλδάρη. 'Εν συνεχείᾳ προήδρευσε συνεδρίας τῆς Διαχειριστικῆς 'Επιτροπῆς τοῦ Κασιματείου Κληροδοτήματος.

—Τῆ 5 Μαΐου ἡ Α. Μ. ὁ 'Αρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ 'Ασύλου 'Αγίου 'Ανδρέου.

—Τῆ 6ῃ Μαΐου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἔσχε μακρὰν συνεργασίαν μετὰ τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν κ. Θηβαίου.

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας προέστη συνεδρίας τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ Δημητριακτοῦ Κληροδοτήματος.

—Τῆ 7ῃ Μαΐου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὸν Διευθυντὴν Θρησκευμάτων τοῦ 'Υπουργείου 'Εξωτερικῶν πρεσβευτῆν κ. Στεφάνου.

Αὐθήμερόν προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ 'Ορφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

—Τῆ ἑπομένη, 8ῃ τρ. μηνός, προέστη συνεδρίας τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου.

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας προέστη συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

—Τῆ 10ῃ Μαΐου ἡ Α. Μακαριότης προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας.

—Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ δεκαπενθημέρου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἐδέχθη ἐπίσης τὸν ὁμότιμον καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν κ. Λούβαριν, τὸν καθηγ. τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Σάββαν 'Αγουρίδην, τὸν Διευθυντὴν τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας κ. Λ. Καραμάνην, τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν κ. 'Ορλάνδον μετὰ τοῦ κ. Στήκα, τὸν τ. ἰδιαιτέρον Γραμματέα τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως κ. Ποταμιάνον, τὸν καθηγητὴν καὶ 'Ακαδημαϊκὸν κ. Μπρατσιώτην, τὸν κ. Κεμπέλτ τῆς 'Αμερικανικῆς Πρεσβείας μετὰ τοῦ κ. Καλλιγᾶ, τὸν κ. Παράσχην τῆς 'Ηλεκτρικῆς 'Εταιρείας 'Αθηνῶν, τὸν ἐκδότην κ. 'Αλ. Παπαδημητρίου, τὸν Διευθυντὴν τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας κ. Κυριακόπουλον, τὸν Διευθυντὴν τῆς ἐφημερίδος «'Εθνικὸς Κήρυξ» κ. Παράσχον, τοὺς Ναυάρχους κ. κ. 'Αλεξανδρῆν καὶ Οἰκονόμου, τὸν Νομάρχην 'Εβρου κ. Λεβίδην κ.ᾶ.

—Μερίμνη τοῦ Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. Δωροθέου προωθήθησαν διὰ νέας ἀποστολῆς εἰς τὰς σεισμοπληκτοὺς περιοχὰς 3.640 σάκκοι ἰματισμοῦ, ἐκ τῶν συγκεντρωθέντων ὑπὸ τῆς 'Ι. 'Αρχιεπι-

σκοπῆς 'Αθηνῶν. 'Εκ τῆς ποσότητος ταύτης ἐστάλησαν εἰς τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Λαρίσης 1000 σάκκοι ἰματισμοῦ, εἰς τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Δημητριάδος 1187 σάκκοι, εἰς δὲ τὴν 'Ι. Μητρόπολιν Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων 1453 σάκκοι.

'Η μεταφορὰ τῶν ἐν λόγῳ σάκκων ἐγένετο δι' αὐτοκινήτων τοῦ Γεν. 'Επιτελείου 'Αεροπορίας, ἅτινα τοῦτο εὐγενῶς καὶ προθύμως διέθεσε πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, κατόπιν σχετικῆς παρακλήσεως τοῦ Μακαριωτάτου.

'Εκκλησιαστικὸν 'Ορφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης

Τῆ 7ῃ τρ. μηνός συνήλθεν ἡ ὀλομέλεια τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ 'Εκκλησιαστικοῦ 'Ορφανοτροφείου Βουλιαγμένης ὑπὸ τὴν πεπνυμένην Προεδρείαν τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου κ. Δωροθέου.

Κατ' αὐτὴν ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Θεοδ. Σπεράντας ἀνέπτυξε τὰ πορίσματα τῆς διεξαχθείσης ὑπ' αὐτοῦ, ἐντολῆ τοῦ Συμβουλίου, ἐρεύνης, σχετικῶς πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ 'Ορφανοτροφείου. 'Απεφασίσθη δὲ κατ' ἀρχὴν ἡ ἀνασύνταξις τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ ὁ καταρτισμὸς νέου 'Οργανισμοῦ, καθ' ὅσον ὁ παλαιὸς τοιοῦτος δὲν ἀναπαύεται πλέον εἰς τὰς νέας συνθήκας τοῦ 'Ορφανοτροφείου. Κατηρτίσθη δ' ὡσαύτως τριμελὴς ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Συμβούλων κ. κ. Ντεντιδάκι, Μινέττα καὶ Σπεράντα, πρὸς ἐξέτασιν τῶν προσόντων ὄλου τοῦ ὑπηρετουμένου προσωπικοῦ. 'Επεκυρώθησαν ἐπίσης τὰ ἀποτελέσματα τῶν διεξαχθεισῶν δημοπρασιῶν διὰ τὴν μίσθωσιν τῶν ξυλίνων παραπηγμάτων του.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

'Ιερὰ Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Καθ' ἃ γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Πρεβέζης, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Στυλιανὸς κατὰ τὴν 'Αγίαν Τεσσαρακοστὴν περιώδευσε πλείστα χωρία τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἱερουργῶν καὶ κηρύττων τὸν θεῖον λόγον. 'Ὡσαύτως τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξεν εἰς τοὺς ἰ. ναοὺς τῆς πόλεως καὶ τῶν χωρίων δ' 'Ιεροκήρυξ τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Παν. 'Αρχιμανδρίτης κ. Φιλάρετος Βιτάλης, ὁ Αἰδ. Οἰκονόμος κ. 'Αντώνιος Κουλούρης καὶ ὁ Παν. 'Αρχιμανδρίτης κ. Σπυριδίων Λουλουδάκης, ὅστις ἐπεσκέφθη τὴν 'Ι. Μητρόπολιν κατόπιν τῆς ληφθείσης ὑπὸ τῆς 'Ι. Συνόδου ἀποφάσεως.

Πρὸς τούτοις ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Στυλιανὸς κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα ἐμερίμνησεν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων καὶ ἐπεσκέφθη τὸ Νηπιτροφεῖον Παπαδάτων καὶ τὸν 'Εθνικὸν Παιδικὸν Σταθμὸν, διανείμας εἰς τοὺς τροφίμους αὐτῶν ἰματισμὸν, ὑποδήματα καὶ πασχάλια δῶρα. Παρέθεσεν ἐπίσης εἰς τοὺς ἐν φυλακαῖς κρατουμένους γεῦμα τὴν Παρασκευὴν τῆς Διακαινησίμου, διανείμας εἰς αὐτοὺς καὶ διάφορα δῶρα.

Παραλλήλως, πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἐνδεῶν διενεμήθησαν εἰς αὐτοὺς χρηματικὰ βοηθήματα ὑπὸ τῶν Φιλοπτώχων Ταμείων καὶ ὑπὸ τοῦ Κληροδοτήματος Γ. Περδικάρη.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα παρὰ τῆ ρωσικῆ νεολαίᾳ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀκμαῖον παρ' ὅλην τὴν μακρὰν καὶ συστηματικὴν ἄθρον προπαγάνδαν. Τὸ γεγονός αὐτὸ διαπιστοῦται ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ κομμουνιστικοῦ τύπου τῆς Ρωσίας, ὁ ὁποῖος ἤρχισε τελευταίως νὰ προβαίη εἰς δριμεῖς ἐλέγχους καὶ παρατηρήσεις.

'Η ἐφημερὶς «'Ουτοπιτέλσκαγια Γκαζέτα» εἰς τὸ φύλλον τῆς 23ης Μαρτίου ἐ.ἔ. ἀποκαλύπτει εἰς ἄρθρον τῆς ὑπὸ τὸν χαρακτηριστικὸν τίτλον «'Οπισθεν τῆς μοναστηριακῆς μάνδρας», ὅτι 150 κορίτσια, πού μετεφέρθησαν εἰς τὸ χωρίον τῆς Μολδαβίας Τάμπορ μετὰ τὴν ἀνατροφήν των εἰς παιδικὸς σταθμοὺς, κατὰ τὸν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν γυναικείαν μονὴν τοῦ χωρίου. 'Υπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν μοναχοσῶν, τὰ κορίτσια —πολλὰ τῶν ὁποίων ἦσαν μέλη τῆς κομμουνιστικῆς ὀργάνωσης τῆς νεολαίας— ἤρχισαν ἐνὰ προσεύχωνται, νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ τηροῦν ὅλας τὰς νηστείας». Κατόπιν τούτου τὰ κορίτσια ἀπεμακρύνθησαν τῆς μονῆς' ἀλλὰ ἡ κατάστασις δὲν ἤλλαξεν, ὡς ὁμολογεῖ ἡ ἐφημερὶς,

διότι ή καθήμερη ή έπαφή με την μονήν επέδρασε επί της κοσμοθεωρίας των κοριτσιών.

Η έφημερίς «Κοσμολόσκαγια Πράβδα» έγραψε την 15ην Φεβρουαρίου 1957 ότι πολλοί νέοι και νεάνιδες της βιομηχανικής περιοχής του λεκανοπεδίου του Δόν εκκλησιάζονται τακτικώς, τελούν θρησκευτικών γάμων και βαπτίζουν τά τέκνα των.

Η έφημερίς «Πράβδα» έδημοσίευσε την 23ην Μαρτίου 1957 άρθρον του Α. Μπουβίτωφ, ο οποίος γράφει ότι εις πλείστας περιοχάς της Ούκρανίας ή Έκκλησία κατέκτησε την νεολαίαν, άπομακρύνασα αυτήν από την «ένεργον κοινωνικοπολιτικήν δράσιν».

Εις τό φύλλον της τής 31ης Μαρτίου 1957 ή έφημερίς «Κοσμολόσκαγια Πράβδα» άποκαλύπτει ότι ή γραμματεύς της περιφερειακής επιτροπής του Μπρέστ άνεκοίνωσεν ενώπιον της Όλομελείας της Κ.Ε. της κομμουνιστικής νεολαίας της Λευκορωσίας ότι άπεπέμφθησαν του κόμματος λόγω τελέσεως των θρησκευτικών των καθηκόντων 40 άτομα τό 1954 και 138 τό 1956 μόνον από την περιοχήν της.

Τά όλγία αυτά παραδείγματα, σταχυολογηθέντα από ρωσικάς κομμουνιστικάς έφημερίδας, δεικνύουν ότι ή Όρθοδοξία είναι βαθέως έρριζωμένη εις την καρδίαν της ρωσικής νεολαίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Εις άρθρον του δημοσιευθέν εις τό τεύχος Απριλίου 1957 του επίσημου όργάνου του Πατριαρχείου Σερβίας «Γκλάσνικ» ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης του Ζάγκρεμπ κ. Δαμασκηνός κρουει τόν κώδωνα του κινδύνου εκ του τρόπου, κατά τόν όποιον ψάλλονται τώρα οι εκκλησιαστικοί ύμνοι εις τους περισσότερους ναούς της Σερβίας. Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός φρονει ότι, αν δεν ληφθούν συστηματικά μέτρα προς θεραπείαν του κακού, δεν θα είναι δυνατόν να άποφυυχθούν λίαν δυσάρεστοι συνέπειαι δι' όλην την εκκλησιαστικήν ζωήν, διότι ή εκκλησιαστική μουσική άποτελει ισχυρόν και ένιστε μοναδικόν μέσον θρησκευτικής άγωγής, ίδιός όταν ή κατήχησις δεν διεξάγεται ή διεξάγεται πλημμελώς και όταν τό κήρυγμα χωλαίνει. Προς λύσιν του σοβαρού αυτού ζητήματος, εκ του όποιου εξαρτάται έν πολλοίς ή εύπρέπεια της θείας λατρείας, ο Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός προτείνει να ληφθούν τά εξής μέτρα:

- 1) Να ιδρυθή Σχολή Έκκλησιαστικής Μουσικής και να διδάσκηται ή εκκλησιαστική μουσική εις τάς Ίερατικάς Σχολάς.
- 2) Να έξυψωθή ήθικώς και ύλικώς ή θέσις των Ίεροψαλτών.
- 3) Να ιδρυθούν χορωδίαί ιδίως εις τάς πόλεις.
- 4) Να εκδοθούν εκκλησιαστικά μουσικά βιβλία.
- 5) Να εισαχθή όμοιόμορφος εκκλησιαστική μουσική εις όλους τους ναούς της Σερβίας.

Καθ' ά γράφει τό όργανον του Ίεροϋ Συνδέσμου των όρθοδόξων κληρικών της Σερβίας «Βέσνικ», τό Κεντρικόν Συμβούλιον του Συνδέσμου έλαβε τάς εξής άποφάσεις: 1) Να γίνοναι αι δέουσαι ένέργειαί προς τροποποίησιν της Συμβάσεως περι άσφαλίσεως επί τῶ σκοπῶ, όπως οι Ίερείς έξισωθούν καθ' όλα με τους άλλους ήσφαλισμένους. 2) Οι Ίερείς να φορολογώνται όμοιόμορφως καθ' άπασαν την Σερβίαν. 3) Τά μέλη του Συνδέσμου να κινηθούν ζωηρώς προς ίδρυσιν κατηχητικών σχολείων και προς όσον τό δυνατόν πανηγυρικώτερον έορτασμόν του Αγίου Σάββα, πρώτου Αρχιεπισκόπου και διοργανωτού της Έκκλησίας της Σερβίας. 4) Να καταβληθούν προσπάθειαί διά την ποιοτικήν έξύψωσιν του όργάνου του Συνδέσμου «Βέσνικ».

Ο Ίερός Σύνδεσμος επίσης έλαβε την άπόφασιν περι εκδόσεως τριμηνιαίου επίσημου θεολογικού περιοδικού, που θα φέρη τόν τίτλον «Όρθόδοξος σκέψις».

Εις έν άρθρον του τό περιοδικόν «Βέσνικ» άσχολείται με τό πρόβλημα της διδασκαλίας των θρησκευτικών, τονίζον ότι υπό τάς παρούσας περιστάσεις είναι μεν λίαν δυσχερές, άλλ' ούχι και άπραγματοποίητος ή διεξαγωγή της διδασκαλίας των θρησκευτικών έν τοίς ναοίς. Ο άρθρογράφος είναι της γνώμης ότι πρέπει να ιδρυθούν δύο κύκλοι κατηχητικών σχολείων. Εις τόν πρώτον κύκλον θα διδάσκηται άπαξ της εβδομάδος ή Ίερά και ή Έκκλησιαστική Ίστορία, εις δε τόν δεύτερον, επίσης άπαξ της εβδομάδος, ή κατήχησις.

— Αντιπροσωπεία της έν Γιουγκοσλαβία Μωαμεθανικής θρησκευτικής κοινότητος έπεσκέφθη τόν ύπουργόν των Θρησκευμάτων κ. Ραντοσάβλεβιτς, συνομιλήσασα μετ' αυτού επί ώρισμένων ζητημάτων άναφερομένων εις την έφαρμογήν του Νόμου περι των θρησκευτικών όμολογιών. Η αντιπροσωπεία υπέβαλε προτάσεις διά την συμπλήρωσιν και τροποποίησιν των διατάξεων, που διέπουν την διδασκαλίαν των θρησκευτικών, τόν έορτασμόν των θρησκευτικών έορτών, την επισκευήν και άνέγερσιν εύκτηρίων οικων, την κοινωνικήν άσφάλισιν των κληρικών και την άκίνητον περιουσίαν των τεμένων.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

— Καθ' ά μεταδίδει τό έν Γενεύη εκδιδόμενον «Μηνιαίον Δελτίον Πληροφοριών», μεταξύ Αιθιοπίας και Κράτους του Βατικανού πρόκειται να γινή άνταλλαγή διπλωματικών αντιπροσώπων. Λέγεται σχετικώς, ότι ο καθολικός έντερονύστιος, ο όποιος θα άποσταλή εις Άντις Άμπέμπα, θα είναι άμερικανικής καταγωγής. Επίσης λέγεται, ότι ή κίνησις αυτή άποσκοπει να ένισχύση την θέσιν της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας έν τή Μέση Άνατολή, αύξήση δε την έπρροήν της και επί των Κοπτών Αιγύπτου, τους όποιους από πολλού προσπαθει να προσεταιρισθή.

— Καθ' ά πληροφορει ήμάς τό περιοδικόν «Herder-Korrespondenz», ή Ρωμαιοκαθολική νεολαία της Γερμανίας κατά τό έτος 1955-1956 ήσολήθη περι τά προβλήματα του παγκοσμίου Ίερατοστολικού έργου.

— Τη 7η Μαρτίου ο Άγιος Πατήρ έδέχθη αντιπροσώπους της «Ίταλικής Ένώσεως Χριστιανών Έπιχειρηματιών», επί εύκαιρία του Συνεδρίου, εις τό όποιον ούτοι συνήλθον έν Ρώμη. Ο Πάπας προσφωνών αυτούς έτόνισε την σημασίαν της ύπάρξεως τοιούτων ένώσεων και έθιξε ποικίλα θέματα, όλα τά της δημιουργίας κεφαλαίου, της επαγγελματικής εκπαιδεύσεως της νεολαίας, της σχέσεως ήμερομισθίων και τιμών, του χρόνου της εργασίας, της ποιότητος των εργατών, των σχέσεων Οικονομίας και Κράτους κλπ.

— Καθ' ά πληροφορει ήμάς ο ρωμαιοκαθολικός τύπος, από 1-8 του προσεχούς Ίουλίου θα συγκροτηθή έν Παρισίοις τό 3ον Διεθνές Συνέδριον της Έκκλησιαστικής Μουσικής, έν φ θα μελετηθή ή από 25 Δεκεμβριου 1955 Έγκύκλιος του Άκρου Αρχιερέως Πίου Β' «Musicae sacrae disciplina». Έν των κυρίων θεμάτων του Συνεδρίου θα είναι ή μελέτη της Ίεράς Ύμνωδίας των Άνατολικών Έκκλησιών.

— Ο Ρωμαιοκαθολικός Αρχιεπίσκοπος του Πάντερμπορν της Δυτικής Γερμανίας ίδρυσε σχολήν διά την μελέτην της Προτεσταντικής Θεολογίας, προς τόν σκοπόν της καλύτερας άλληλογνωριμίας των Καθολικών και των Διαμαρτυρομένων.

— Από 30 Σεπτεμβρίου μέχρι 3 Οκτωβρίου θα συνέλθη έν Βιέννη τό 5ον Διεθνές Συνέδριον Ρωμαιοκαθολικού τύπου.

— Η Α. Αγιότης Πάπας Πίος Β' έδέχθη εις άκρόασιν εις την Βασιλικήν του Αγίου Πέτρου 2000 μοναχάς νοσοκόμους.

— Τό έν τή πόλει του Μελίκου υπό την διεύθυνσιν των Ίησοϋιτών λειτουργούν Πανεπιστήμιον ίδρυσεν ίνστιτούτον κινηματογραφικής μορφώσεως, έν φ θα διδάσκωνται ή Ίστορία, ή τεχνική και αι μέθοδοι παραγωγής συγχρόνων κινηματογραφικών ταινιών.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Καθ' ά γράφει τό Δελτίον της «Οικουμενικής Ύπηρεσίας τύπου», τη 2α και 3η Απριλίου έ. έ. τό «Βρετανικόν Συμβούλιον των Έκκλησιών» (British Council of Churches) υιοθέτησε τό «Σύνταγμα Radcliffe» ως καλόν θεμέλιον προς περαιτέρω διαπραγματεύσεις διά την λύσιν του Κυπριακού ζητήματος.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Καθ' ά μεταδίδει τό έν Γενεύη εκδιδόμενον Δελτίον της «Οικουμενικής Ύπηρεσίας Τύπου», μία Έπιτροπή της Γενικής Συνόδου της έν Φινλανδία Ευαγγελικής Έκκλησίας, μετά τετατη μελέτην του ζητήματος, συνέταξεν έκθεσιν, έν η ύποστηρίζεται, ότι δέον να δημιουργηθή έν τή Έκκλησία έν νέον λειτουργήμα διά γυναίκας θεολόγους, τό όποιον δεν θα είναι όμοιον τός έν τό του πάστορος.

Ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει τὴν δημιουργίαν τριῶν βαθμῶν τοῦ γυναικείου αὐτοῦ λειτουργήματος. Ὁ πρῶτος θὰ εἶναι ὁ ἤδη ὑπάρχων βαθμὸς τῆς «βοηθοῦ θεολόγου γυναικός». Ὁ δεύτερος θὰ εἶναι ὁ βαθμὸς τῆς «τακτικῆς θεολόγου γυναικός», ὁ δὲ τρίτος ὁ τῆς «ὀδηγοῦ θεολόγου γυναικός». Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὰς γυναῖκας, κανονικῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, νὰ τελοῦν τὰ μυστήρια. Ἀλλ' εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν αὐταὶ θὰ ὑπηρετοῦν ἐν νοσοκομείοις ἢ φυλακαῖς, θὰ δύνανται νὰ λάβουν εἰδικὴν ἄδειαν νὰ ἐτοιμάζωσιν τὴν Θείαν Κοινωνίαν δι' ἐκείνους, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ μεταβοῦν εἰς τοὺς ναοὺς τῆς ἐνορίας. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι οἱ κύριοι τομεῖς τῆς ἐργασίας τῶν θεολόγων γυναικῶν θὰ εἶναι ἐν μέσῳ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν νεανίδων, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει. Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἦτο ὁ Καθηγητὴς Aimo T. Nikolainen, Κοσμητὼρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Helsinki. Ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ συζητηθῇ ἐν τῇ Γενικῇ Συνόδῳ ἐντὸς τοῦ ἔτους 1958.

—Μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Παγγερμανικῆς Συνόδου περὶ διοργανώσεως τῆς θρησκευτικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῷ στρατῷ τῆς Δυτικῆς Γερμανίας διάφορα ἔντυπα τῆς Ἀνατολικῆς Γερμανίας ἀνέλαβον βίαιαν ἐκστρατείαν καὶ ἐπίθεσιν ἐναντίον τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἡγετῶν αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ὁ ἐπίσκοπος Dr. Otto Dibelius, Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐν Γερμανίᾳ Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας, δι' ἐπιστολῆς πρὸς ὑπουργοὺς καὶ ἐκκλησιαστικὰς προσωπικότητας ἀποκρούει τὰς ἐναντίον αὐτοῦ ἐκτοξευομένης κατηγορίας, καθ' ἃς οὗτος εἶναι «συνθησιμένος εἰς τὸ νὰ κηρύττῃ ὑπὲρ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ φόνου, εἰς τὸ νὰ ὑμνῇ τὸν πόλεμον καὶ νὰ εὐλογῇ τὰ ὄπλα τῶν 1914, τῶν 1933 καὶ τῶν 1957».

—Συμφώνως πρὸς τὸν νέον κανονισμὸν τῆς «Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς καὶ τοῦ Ἔργου Βοηθείας τῆς ἐν Γερμανίᾳ Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας» (Innere Mission und Hilfswerk der Evangelischen Kirche in Deutschland) ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ Ὄργανισμοῦ τούτου εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς «διακονικῆς καὶ ἱεραποστολικῆς ἐργασίας» καὶ «ἡ ἐν λόγῳ καὶ ἔργοις διακήρυξις τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀγάπη αὕτη ὑποχρεοῖ πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας πρὸς διακονίαν καὶ μορφοποιεῖται κατ' ἐξοχήν ἐν τῷ διακονικῷ ἔργῳ τῆς Ἐκκλησίας».

Περαιτέρω ὁ Κανονισμὸς οὗτος ἀναφέρει, ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ὄργανισμὸς θὰ κατευθύνῃ καὶ θὰ συντονίζῃ τὴν ἐργασίαν τῶν ἐπὶ μέρους διακονικῶν καὶ ἱεραποστολικῶν ἰδρυμάτων καὶ συλλόγων καὶ θὰ ἐνισχύηται οἰκονομικῶς ὑπ' αὐτῶν.

Πρόεδρος παρὰ ταῖς κεντρικαῖς ὑπηρεσίαις τοῦ Ὄργανισμοῦ διωρίσθη ὁ ἱερεὺς Münchmeyer (Bethel), ὡς Ἀντιπρόεδρος δὲ ὁ Dr. Paul Collmer (Stuttgart).

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἠγγέλθη, ὅτι ὑπὸ τοῦ ἐδρεύοντος ἐν Ἡν. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ πρόκειται νὰ ἰδρυθῇ Ραδιοσταθμὸς Ἰσχυροτάτης ἐντάσεως καὶ ἴσης πρὸς τὸν Ραδιοσταθμὸν τοῦ Βατικανοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἐκπέμπωνται καθημερινῶς θρησκευτικὰ προγράμματα προοριζόμενα διὰ τοὺς λαοὺς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ὡς δὲ μάλιστα ἀνεγράφη, θὰ μεταδίδωνται ταῦτα καὶ Ἑλληνιστὶ ὑπὸ ἐντεταλμένου πρὸς τοῦτο ἐκπροσώπου τῆς Ὀρθόδοξου Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς.

—Καθ' ἃ μετέδωκεν ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς Βουδαπέστης, ἡ Οὐγγρική Κυβέρνησις ἐξέδωκε διάταγμα δι' οὗ καταργεῖται καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν τῆς χώρας ἡ ὑποχρεωτικὴ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα καὶ τὰ γυμνάσια. Τὸ διάταγμα ἐπιτρέπει τὴν διατήρησιν τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν ὡς προαιρετικοῦ διὰ τοὺς μαθητὰς ἐκείνους, τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς ἐπιθυμοῦν ὅπως τὰ τέκνα των διδασκθῶσιν τὰ τῆς θρησκείας των. Διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν θρησκευτικῶν ἐπιτρέπονται μόνον δύο ὥραι ἑβδομαδιαίας.

—Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Μεθοδιστοῦ ἐπισκόπου τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς Ράφ Ντότζ, ὁ Ἰσλαμισμὸς ἐξαπλοῦται ἐν τῇ Ἀφρικανικῇ ἡπείρῳ ταχύτερον ἢ ὁ Χριστιανισμὸς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Προκειμένου νὰ πληρωθῇ ἡ θέσις τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ἐφημεριακοῦ ναοῦ Ἁγ. Τριάδος Καρπενησίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 15 Ἀπριλίου 1957

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Χριστοφόρος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Λήμνου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200/48 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Α. Ν. καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ «Ἁγίου Παντελεήμων» Ἀνδρονίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσίευσής ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημέριοι τοῦ ὡς ἄνω ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἐν Μυρίνῃ—Λήμνου τῇ 24ῃ Ἀπριλίου 1957

† Ὁ Λήμνου Διονύσιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Νόμου 2200/40 καὶ 540/45, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Κυπαρισσίοις Γορτυνίας ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καλοῦμεν ἅπαντας τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ δικαιολογητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων.

Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 7ῃ Μαΐου 1957

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Εὐστάθιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Γεννησεως Θεοτόκου Σκιαθοῦ, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 30 Ἀπριλίου 1957

† Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 634 Προκηρύξεως αὐτῆς, συνωδὰ τῶν ἄρθρων 26 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλομένους ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευοῦσας θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Σκιάθου.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 5 Μαΐου 1957

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Διονύσιος.

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 635 Προκηρύξεως αὐτῆς, συνωδὰ τῶν ἄρθρων 26 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλομένους, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ὑποβάλλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμ-

μετοχήν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τακτικού ἑφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Γ λ υ κ ό β ρ υ σ η (Βεζάνι),
"Ελους.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 6 Μαΐου 1957

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Δ ι ο ν ύ σ ι ο ς .

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 636 Προκηρύξεως αὐτῆς, συνωδᾷ τῷ ἀρθρῷ 26 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλομένους ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχήν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τακτικού Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Κ α τ α β ό θ ρ α ς Ἀσωποῦ.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 6 Μαΐου 1957

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Δ ι ο ν ύ σ ι ο ς .

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 637 Προκηρύξεως αὐτῆς, συνωδᾷ τῷ ἀρθρῷ 26 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλομένους ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχήν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τακτικού Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Π α ν ί δ ω ν Ἀσωποῦ.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 6 Μαΐου 1957

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Δ ι ο ν ύ σ ι ο ς .

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 638 Προκηρύξεως αὐτῆς, συνωδᾷ τῷ ἀρθρῷ 26 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλομένους ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχήν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τακτικού Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Π ε τ ρ ί ν η ς, Κροκεῶν.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 6 Μαΐου 1957

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Δ ι ο ν ύ σ ι ο ς .

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 639 Προκηρύξεως αὐτῆς, συνωδᾷ τῷ ἀρθρῷ 26 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλομένους ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχήν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως πρώτου τακτικού Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Μ ο λ ά ω ν Ἀσωποῦ.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 6 Μαΐου 1957

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Δ ι ο ν ύ σ ι ο ς .

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 643 Προκηρύξεως αὐτῆς, συνωδᾷ τῷ ἀρθρῷ 26 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλομένους ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχήν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τακτικού Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Ἀ μ ν ω λ ώ ν Σπάρτης.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 7 Μαΐου 1957

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Δ ι ο ν ύ σ ι ο ς .

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 644 Προκηρύξεως αὐτῆς, συνωδᾷ τῷ ἀρθρῷ 26 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλομένους ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχήν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τακτικού Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Π ρ ο σ η λ ί ο υ Μελιτίνης.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 7 Μαΐου 1957

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Δ ι ο ν ύ σ ι ο ς .

Ἱερά Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων Νόμου 2200/1940», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι μίαν τῶν χηρευουσῶν ἑφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱ. Ναῶν: Ἀγίου Κωνσταντίνου Καμαριζῆς καὶ 2) Ἀγίου Δημητρίου Σαλαμίνας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κηφισῷ τῇ 11ῃ Μαΐου 1957

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰ ά κ ω β ο ς .

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς

τὸν Θεοφύλακτον Ἐξαρχον

(ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλοῦμέν σε, ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν, ἐνεργοῦντος ὡς ἀνακριτοῦ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 54)Δ ἐντολῆς τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς τὴν 29 Ἀπριλίου ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ., ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ ἀποδιδομένων σοι κατηγοριῶν.

Ὁ Ἀνακριτῆς

Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Λαζαρίδης

ἘΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ

† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ

† Ὁ Κασσανδρείας ΚΑΛΔΙΝΙΚΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδ. Σπεράντσα, Πρόσχωμεν.

Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου, Ἡ ἀποστολὴ τῆς λατρικῆς ἐπιστήμης.

Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Δήμνου κ. Βασιλείου, Ὁ Φαναριοφερσάλων Γεράσιμος, τοποτηρητῆς Σαλώνων.

Ὁ πρ. Ἐλασσόνος Καλλίνικος (†) (Νεκρολογία).

Ἐδαγγέλου Θεοδώρου, δ. Θ., Ἡ οὐτοπία τῆς ἀνευ Θεοῦ Ἠθικῆς.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰαοῦ 1